

CYMBELIN
Tragédie v pěti jednáních

Osoby.

Cymbelin, král británský
Cloten, syn královnin po prvním manželu
Posthumus Leonatus, manžel Imogenin
Belarius, šlechtic, u vyhnanství pod jménem Morgan
Guiderius, >
Arviragus, > synové Cymbelinovi a pod jmény Polydor a Cadwal domnělí synové Belariovi
Filario, přítel Posthumův, >
Jachimo, přítel Filariův, > Italové
Gaius Lucius, římský vojevůdce
Pisanio, Posthumův služebník
Cornelius, lékař
Římský setník
Dva britští setníci
Francouz, přítel Filariův
Dva šlechtici při dvoru Cymbelinově
Dva žaláři
Královna, manželka Cymbelinova
Imogena, dcera Cymbelinova po první královně
Helena, Imogenina komorná
Páni, dámy, římsí senátoři, tribunové, Hadač, Holaňdan, Španěl, hudebníci, důstojníci, setníci, vojáci, poslové a jiná **družina**
V zjevení: **Sicilius Leonatus**, otec Posthumův – **Matka** Posthumova – **dva bratři** Posthumovi – **Jupiter**

Dějiště: Británie – Řím

JEDNÁNÍ PRVNÍ

Scéna první

Británie. – Zahrada Cymbelinova paláce.

Vystoupí dva šlechtici.

První šlechtic. Kde koho potkáte, je zachmuřen;
tak nebe naší krvi nevládne,¹
jak tady každý dvořan po králi
se pitvoří.

Druhý šlechtic. Co toho příčinou?

První šlechtic. Že jeho dcera, trůnu dědička,
již určil jedinému synovi
své choti – vdovy, kterou nedávno
byl pojal za manželku –, srdce dala
sic chudému, však ctnému šlechtici.
Teď vdána jest, muž její vyhnanцем
a ona střežena; vše na povrch
se kormoutí, ač tuším jenom král
jest v hloubi duše zraněn.

Druhý šlechtic. Jenom král?

První šlechtic. A ten, kdo ztratil ji; též královna,
jež nejvíc prahla, by ji dostal syn;
však není jediného dvořana,

ač všichni podle tváře královny
svůj strojí obličej, by neplesal
v svém srdci nad tím, pro co chmouří se.

Druhý šlechtic. A proč?

První šlechtic. Ten, který kněžnu nedostal,
je tvor i pro zlou pověst příliš zlý;
a ten, kdo má ji, myslím kdo s ní oddán,
a proto, ubožák, byl vyhoštěn,
jest bytost taková, že kdyby se
kraj světa hledal jemu podobný,
vždy ještě něco by mu scházelo,
čím nevyrovnal by se prvému.
Ba věru že tak lepší zevnějšek
a taká vnitřní cena nešlechtí
krom jeho nikoho.

Druhý šlechtic. Vy přeháníte.

První šlechtic. Ne, pane, chválím jen, jak v sobě jest;
spíš stlačuji ho nežli vypínám
nad pravou míru.

Druhý šlechtic. Jak se jmenuje
a jakého jest rodu?

První šlechtic. Nelze mi
rod jeho do kořene stopovat.
To jenom vím, že jeho otec byl
Sicilius a s Cassibelanem²
že slavně válčil proti Římanům;
své statky však a jiné hodnosti
měl od Tenatia, kterému sloužil
i úspěšně i skvěle zároveň,
tak sobě dobytí přijmí „Leonatus“.
Krom toho šlechtice, o němž tu řeč,
měl ještě syny dva; ti ve válkách
té doby s mečem v ruce zhynuli,
což jejich otec, letitý již muž,
v své velké lásce k nim tak těžce nes,
že usoužil se; jeho dobrá choť,
to dítě tenkrát majíc pod srdcem,
též zemřela při jeho porodu.
Král děcko to vzal pod svou ochranu
a nazval je Posthumus Leonatus;
i odchoval je, panošíkem svým
je učinil a všemu učil dal,
co mohl pochopiti jeho věk.
On vjímal to, jak my běřeme dech,
tak rychle, jak to bylo podáno,
a ve svém jaru záhy dospěl žní.
Byl u dvora – věc vzácná nadmíru –
z všech nejvíc chválen, nejvíc milován,
vzor mladším, dospělejším zrcadlo,
jež učilo je, jak se okrášlit,
a usedlejší děcko, od něhož
se dali vodit jako děti.

A co byl svojí chotí, pro kterou
byl vypovězen, její vlastní cena
je svědectvím, jak si ho vážila
i jeho ctností. Z jeho volby lze
číst opravdově, jaký to byl³ muž.

Druhý šlechtic. Na pouhé vaše vypravování
jej ctím. Však prosím povězte, zda král
má jen to jedno dítě?

První šlechtic. Jenom to.

Dva syny měl – a stojí-li vám to
za poslouchání, tedy poshovte:
ti oba, starší teprv tříletý
a druhý v plenkách, byli ukradeni
z dětského pokoje a do dneška
ni slechu není, kam se poděli.

Druhý šlechtic. Jak dávno tomu?

První šlechtic. Asi dvacet let.

Druhý šlechtic. Jak možno jen, že dítky královské
tak uneseny, hlídány tak špatně
a liknavě tak hledány, že stopy
se po nich nenašlo?

První šlechtic. Ač divno to,
ba taká nedbalost až směšna jest,
přec je to pravda.

Druhý šlechtic. Milerád vám věřím.

První šlechtic. Musíme ustoupit; zde přichází
ten šlechtic, královna a princezna.

Odejdou.

Vystoupí Královna, Posthumus a Imogena.

Královna. Ne, dcero, na mně nedočkáte se,
bych podle zvyku macech zlověstných
kdy pohlížela na vás okem zlým.
Jste sic mou zajatou, však hlídač váš
sám odevzdá vám klíče, abyste
si žalář odemkla. Vám, Posthume,
jak jenom krále uraženého
se podaří mi ukonejšiti,
chci býti přímlovkyní; dosud však
hněv plane v něm a dobře bylo by
se podvoliti jeho výroku
tak odevzdaně, jak vám rozum káže.

Posthumus. Dnes odjedu, královská Milosti.

Královna. Však znáte nebezpečí. – Na chvíli
se projdu zahradou, neb jest mi žel
muk lásky bráněné, ač zakázal
král sám, abyste spolu mluvili.

Odejde.

Imogena. Ó přetvářená vlídnosti! – Jak pěkně
ta ukrutnice umí polechtat,
kde zraňuje! – Můj chotí nejdražší,
hněv otcův sic mne leká poněkud,
však jinak neděsím se ničeho,

čím jeho zlost mi může ublížit,
krom svatých závazků, jež k tobě mám.⁴
Ty musíš pryč, já tady zůstanu,
jsouc terčem hněvných očí napořád
a žijíc, ničím nepotěšena,
krom tím, že v širém světě klenot jest,
jež spatřím zas.

Posthumus. Má královno, má paní!

Ó choti, neplač, abych nezavdal
ti příčinu mne v podezření mít,
že měkčí jsem, než muži přísluší!
Vždy nejstálejším chotěm zůstanu,
jenž přislíbil kdy věrnost. Meškati
teď budu v Římě, u Filaria,
jenž otci mému býval přítelem
a jehož já znám jenom z dopisů.
Tam piš, má královno, a očima
ta slova budu vpíjet, která pošleš,
byť inkoust, kterým psána,⁵ žlučí byl.

Vrátí se Královna.

Královna. Jen zkrátka, prosím; kdyby přišel král,

ví bůh, jak pad by na mne jeho hněv.
(*Stranou*) Však sama pohnu jej, by tudy šel;
neb kdykoliv mu ublížím, on sám
ten úkor ještě koupí ode mne,
jen bychom zase byli přáteli,
a draze platí mi za křivdy mé.

Posthumus. Ó, kdybychom se spolu loučili

tak dlouho, co nám ještě zbývá žít,
vždy trpkost rozchodu by vzrůstala.
Buď sbohem!

Imogena. Ne – jen zůstaň, ještě mžik; –

i kdybys jenom na procházku jel,
to loučení by bylo překrátké!
Zde viz, miláčku, tento diamant
mám po své matce, vezmi jej, mé srdce,
a nos, než jinou ženu vyvolíš,
až umře Imogena.

Posthumus. Jakže! – Jinou? –

Ó dobří bozi, jen mi tuto přejte,
a obejmutí jiné zabraňte
mi pouty smrti! –

Navlékaje si prsten.

Zůstaň, zůstaň zde

tak dlouho, dokud pocit života
tě udrží! – A ty, má nejdražší
a nejkrásnější, – jako za tebe
jsem dal ti výměnou své nuzné „já“
k tvé nekonečné ztrátě, tak i nyní
v těch našich cetkách obehřávám tě:
zde to nos kvůli mně; toť pouto lásky
a nejspanilejší všech zajatých

je kladu na ruku.

Dává jí na ruku náramek.

Imogena. Ó bohové,
kdy spatříme se zas?

Vystoupí Cymbelin a šlechtici.

Posthumus. Ó běda, král!

Cymbelin. Pryč, nejbídnější tvore, pryč mi z očí!

A jestliže po tomto rozkazu
dál ještě budeš dvoru na obtíž
svou nehodností, zemřeš. – Tedy pryč!
Jsi jed mé krvi.

Posthumus. Bozi chraňte vás
a všemu dobrému zde žehnejte,
co zbude u dvora! Já odcházím.
Odejde.

Imogena. Muk bolestnějších nemá ani smrt,
než tato jsou!

Cymbelin. Ó zpronevěřilá!
Tys měla moji mladost obnovit,
a kupíš na mne roky staroby.

Imogena. Sám prosím hořkostí se netrapte;
já k hněvu vašemu jsem bezcitná;
cit drahocennější si podmanil
vše jiné bolesti a obavy.

Cymbelin. Tak bez lásky a bez poslušnosti?

Imogena. Tak bez naděje a tak zoufalá –
a tímto směrem věru bez lásky.

Cymbelin. Ty, kteréž královnin syn jediný
moh býti manželem!

Imogena. Ó blaze mi,
že nemohl! Já orla zvolila
a uvarovala se jestřába.

Cymbelin. Tys vzala žebráka a na můj trůn
jsi chtěla podlost⁶ usaditi.

Imogena. Ne,
spíš skvělosti jsem trůnu dodala.

Cymbelin. Ó bídnice!

Imogena. Sám, pane, vinen jste
mou láskou k Posthumovi; nechal jste
nás v dětských letech pospolu si hrát
a on jest muž, jenž hoden každé ženy
a téměř o sumu mne přeplácí,
již za mne dal.

Cymbelin. Jak – šílíš?

Imogena. Skoro, pane,
bůh naprav to! – Ó kéž bych bývala
jen dcerou pastýře a Leonatus
byl synem sousedního ovčáka!

Cymbelin. Ty pošetilá!

Vystoupí Královna.

Byli opět spolu,
a nedbala jste našich rozkazů.

Pryč, zavřete ji!

Královna. Prosím strpení.
Dost, princezno, má dcero, ztište se!
Můj dobrý kníže, nyní samotny
nás nechte zde a potěšit se hleďte,
jak nejlíp můžete.

Cymbelin. Ne, každý den
o krůpěj krve ať se utrápí
a sestárlá tím zemře bláznovstvím!

Odejdou Cymbelin a dvořané.

Královna. Toť ošklivé! – (*K Imogeně*) Vám nutno povolit.

Vystoupí Pisanio.

Zde sluha váš. – Nuž jak, co nového?

Pisanio. Princ, syn váš, vytasil na mého pána.

Královna. Ha! – Doufám, nestalo se neštěstí.

Pisanio. Žeť, bylo by se stalo; však můj pán
spíš pohrával si nežli šermoval,
nic hněvem pomáhat si nedaje.
Tak roztrhli je z panstva někteří,
kdož byli blízko.

Královna. To mne velmi těší.

Imogena. Váš syn jest mého otce přítelem
a drží s ním. – Zbraň tasit na vyhnance!
Ó chrabrá pán! – Já přála bych si jen,
by oba spolu byli v Africe⁷
a já tam s jehlou, abych bodala
zpět toho, který chtěl by ucouvnout.
Proč odešels od svého velitele?

Pisanio. Na jeho rozkaz; nechtěl dopustit,
bych ku přístavu doprovodil jej,
a tento seznam do ruky mi dal
všech služeb, které jest mi vykonat,
když byste ráčila jich žádati.

Královna. Byl vždy váš věrný sluha a svou ctí
si troufám ručiti, že zůstane.

Pisanio. Nejhlubší díky Vaší Milosti.

Královna. Teď projdeme se.⁸

Imogena. Za půl hodiny
přijď prosím ke mně. Musíš alespoň
mi chotě mého vidět na palubě.
Teď odejdi.
Odejdou.

Scéna druhá

Tamtéž. – Volné prostranství.

Vystoupí Cloten a dva šlechtici.

První šlechtic. Radil bych vám, princí, abyste vzal jinou košili; od toho prudkého boje kouří
se z vás jako z oběti. Kde vzduch odchází, tam vchází a žádný zvenčí nejde k duhu tak jako
ten, co proudí z vás.

Cloten. Kdybych měl košili zkrvácenou, vzal bych jinou. Ranil jsem ho?

Druhý šlechtic (*stranou*). Na mou věru ne; ani jeho trpělivost jsi neškrábnul.

První šlechtic. Zda ranil? – Toť by se dalo jeho tělem bodat jako kostrou, není-li zraněn; toť

by byl učiněným průjezdem pro ocel, není-li zraněn.
Druhý šlechtic (*stranou*). Jeho ocel je ti dlužníkem a vyhýbala se ti.⁹
Cloten. Ten lotr se mi nechtěl postavit.
Druhý šlechtic (*stranou*). Kdežpak! – Utíkal ti stále kupředu – zrovna do tváře.
První šlechtic. Vám se postavit! Máte arcíť svých vlastních lánů dost, ale on váš majetek jen množil, přidáváje vám půdy.
Druhý šlechtic (*stranou*). Tolik pídí, co vám patří moří! – Štěňata!
Cloten. Přál bych si, aby nebyli vpadli mezi nás.
Druhý šlechtic (*stranou*). Těž já, dokud bys byl nezměřil, jak dlouhý jsi bloud, leže na zemi.
Cloten. A že tak ona může milovati toho chlapa a odmítati mne!
Druhý šlechtic (*stranou*). Jest-li hříchem učiniti dobrou volbu, peklu za to neujde.
První šlechtic. Vždycky jsem vám říkal, princí, že její krása a mozek spolu netovaryší; jet' ona pěkný vývěsní štít, ale vídal jsem na něm jen slabý pablesk ducha.
Druhý šlechtic (*stranou*). Nesvíti na blázny, aby jí odraz neublížil.
Cloten. Pojd' me do mého pokoje. Přál bych si, aby se bylo přihodilo neštěstí.
Druhý šlechtic (*stranou*). Já ne; leda by byl padl osel, což není velké neštěstí.
Cloten. Půjdete s námi?
První šlechtic. K službám, Výchosti.
Cloten. Nuž, pojd' me všichni.
Druhý šlechtic. Dobře, princí.
Odejdou.

Scéna třetí

Komnata v paláci Cymbelinově.

Vystoupí Imogena a Pisanio.

Imogena. Já chtěla bych, bys u přístavu tam
vrost do země a ptal se každé lodi;
neb kdyby psal a já to nedostala,
zmar listu byl by mi jak odsouzenci,
když udělená milost ztracena.
A o čem s tebou mluvil naposled?
Pisanio. Jen „o své královně, své královně“.
Imogena. Pak mával šátkem?
Pisanio. Tak; a líbal jej.
Imogena. Bezcitné plátno, mne v tom šťastnější!
To bylo vše?
Pisanio. Ne, kněžno; neboť dokud
se mohl dáti oku tomuto
a uchu rozeznávat od jiných,
dlel na palubě, stále mávaje
tu rukavičkou, kloboukem, tu šátkem,
by v pohnutí a bouři duše své
co nejvýrazněji dal najevo,
jak zvolna jeho srdce pluje dál,
jak rychle jeho loď.
Imogena. Tys vyčkat měl,
až by ti býval jako vrána byl;
tak malý, ano menší, nežli jsi
jej z očí spustil.
Pisanio. Tak jsem vyčkal, kněžno.
Imogena. Já každý oka sval až k ztrhání
bych byla napjala, jen za ním hledíc,

až, zdrobněn prostorem, by býval byl
se jako jehla moje přiostril,
ba sledovala jej, až býval by,
jak muška malý, přešel v povětří;
a pak bych byla oči odvrátila
a plakala. – Milý Pisanio,
kdy o něm uslyšíme?

Pisanio. Jistě, kněžno,
co nejprvnější příležitostí.

Imogena. Já se s ním ani nerozloučila
a tolik milých věcí zbývalo
mi ještě říci; však než mohla jsem
jen povědít, jak budu myslet naň
v tu, onu hodinu a tak i tak;
neb mohla přísahou jej zavázat,
že ty tam v Itálii nesvedou
jej k zradě na mé lásce, jeho cti;
neb uložití mu, by každým jitem
o šesté hodině a v poledne
a v půlnoci mně modlitbou šel vstříc,
jak v těchto dobách pro něho jsem v nebi;
neb než jsem mohla na rozloučenou
mu dáti polibek, jež mezi dvě
jsem čarosládká slůvka zasadila: –
můj otec přijde a jak severu
dech nelítostný všechna poupata
nám setřese, než rozvila se v květ.

Vystoupí Dáma.

Dáma. Královna, kněžno, přeje si vás vidět.

Imogena. Ty věci, jak jsem řekla, obstarej.
Jdu ke královně.

Pisanio. Vykonám to, kněžno.
Odejdou.

Scéna čtvrtá

Řím. – Dům Filariův.

Vystoupí Filario, Jachimo, Francouz, Holand'an a Španěl.

Jachimo. Věřte, pane, vídal jsem ho v Británii; tenkrátě jeho pověst rostla, i očekáváno, že se osvědčí tak zdatným, jak od těch dob, aspoň dle jména, uznáno, že jest. Avšak i tenkrát byl bych se naň díval bez obdivu, i kdyby seznam jeho dokonalostí býval vyvěšen podle něho a já je četl jednu po druhé.

Filario. Mluvíte o něm, kdy byl méně než teď nadán vlastnostmi, jež tvoří jeho podstatu vně i zevně.

Francouz. Já znal ho ve Francii; měli jsme tam velmi mnoho takových, kteří se uměli podívatí do slunce tak pevným okem¹⁰ jako on.

Jachimo. To, že pojal za choť dceru královu – v čem nutno vážití jej spíše její hodnotou než jeho vlastní –, jej zajisté vynáší daleko nad skutečnost.

Francouz. A potom jeho vypovězení...¹¹

Jachimo. Ano, a pochvala těch, kteří stojíce pod jejím praporem, žalostné to rozloučení oplakávají, úžasně jej zveličuje, byť se tak dělo jen proto, aby ji utvrdili v jejím smýšlení o něm; – smýšlení, které by jinak dost lehká střelba rozmetla, kdyby si byla vzala žebráka, bez jiných vlastností než právě žebráckých.¹² Ale jak stalo se, že má bydlet u vás? Odkud

pochází ta známost?

Filario. Jeho otec a já jsme byli spolu ve vojšti a několikrát mě jsem mu co děkovati neméně než za svůj život. Zde přichází ten Brit. Přijměte ho do své společnosti tak, jak slušno mužům vašich zkušeností přijímati cizince jeho významu.

Vystoupí Posthumus.

Prosím vás všechny, poznejte se blíže s tímto pánem, jehož vám doporučuji jako svého čackého přítele. Jak vzácný jest, ponechám raději budoucnosti, aby ukázala, než abych o něm vypravoval, když to slyší sám.

Francouz. My, pane, viděli se v Orléansu.

Posthumus. A od té doby jsem vám dlužníkem za vaše dvornosti, které vždy budu spláceti, a přece nikdy nedoplatím.

Francouz. Vy, pane, moje skrovné služby přeceňujete. Těšilo mne, že jsem vás a mého krajana mohl usmířiti; bývaloť by žel, abyste byli k sobě přistoupili s těmi smrtonosnými úmysly, které jste oba měli, pro věc tak nepatrnou a malichernou.

Posthumus. Odpusťte, pane, byl jsem tenkrát mladík na cestách a raději vzpíral jsem se všemu, co jsem kde slyšel, než abych se byl dal ve všem svém jednání voditi zkušenostmi jiných; avšak po mém dospělejším rozumu – smím-li říci, že je teď dospělejším – nebyl spor tak docela nepatrný.

Francouz. Bažeť byl nepatrným na to, aby byl rozhodnut mečem, a to dvěma takovými, z nichž by byl dle všeho jeden zabil druhého nebo kde by byli usmrceni oba.

Jachimo. Možno-li, aniž bychom byli nezdvořilí, tázati se, jaký to byl spor?

Francouz. Myslím, že ano, zajisté.¹³ Hádky byla veřejná a možno tedy bez závady o ní mluvíti. Podobala se velice rozepři, kterou jsme měli včera večer, kde každý z nás velebil dámy své vlasti. Ten pán se tenkrát dokládal – a chtěl to dotvrditi svou krví –, že dáma jeho jest krásnější, ctnostnější, moudřejší, cudnější, věrnější¹⁴ a nedostupnější než kterákoliv z nejvzácnějších paní ve Francii.

Jachimo. Ta dáma již není živa aneb úsudek toho pána zatím vyblednul.

Posthumus. Ona podnes trvá při své ctnosti a já na svém mínění.

Jachimo. Tolik nesmíte ji povznášeti nad naše Italky.

Posthumus. Kdybych byl tolik vyzýván, jako jsem byl ve Francii, o nic níže bych ji nekladl; ačkoliv přiznávám, že jsem její zbožňovatel, nikoliv milenec.

Jachimo. Býti tak spanilou jako dobrou – porovnání ostatně poněkud zmotané – znamenalo by býti příliš spanilou a příliš dobrou na kteroukoliv dámu v Británsku. Jestliže překonávala jiné, které jsem znal, jako tento váš diamant přezařuje mnohé, které jsem viděl, nemohu jinak než uznati, že vynikala nad mnohé. Ale já dosud neviděl nejskvostnějšího diamantu na světě, aniž vy jste uviděl nejvzácnější dámy.

Posthumus. Chválil jsem ji pouze, jak jsem ji oceňoval; rovněž tak činím se svým démantem.

Jachimo. Jak vysoko ho ceníte?

Posthumus. Výše, než co drahého má svět.

Jachimo. Buď tedy jest vaše nevyrovnatelná paní nebožkou, aneb ji cenou převyšuje maličkost.

Posthumus. Mýlíte se; klenot může býti prodán neb darován, má-li kdo dost bohatství na koupi aneb dost zásluh na obdarování; ale ona není věcí na prodej, jsouc pouze darem bohů.

Jachimo. Kterým bozi obdařili vás?

Posthumus. A který jejich milostí si zachovám.

Jachimo. Nárokem lze vám ji považovati za svou; ale jak víte, cizí kachny slétají na sousedovy rybníky. Také váš prsten může vám býti ukraden, a tak z toho párku nedostižných pokladů jeden jest křehký a druhý podléhá náhodě. Obratný zloděj aneb v těch věcech vyškolený dvořan by si troufal nabýti jednoho i druhého.

Posthumus. V té své Itálii nemáte žádného tak vyškoleného dvořana, aby ohrozil čest mé paní – myslel-li jste tím slovem „křehký“ její schopnost zachovati počestnost neb ji ztratit.

Jinak nepochybuji, že tu máte hojnost zlodějů; ale o svůj prsten se přece nebojím.

Filario. Dost na tom, pánové.

Posthumus. Z celého srdce, pane. Ten vzácný signor – děkuji mu za to – se ke mně nechová jako k cizímu; od první chvíle mluvíme spolu nenuceně.

Jachimo. Pětkrát tak dlouhou rozmluvou dobyl bych půdy u vaší krásné velitelky a přiměl ji k couvání, ano ku vzdání se, kdybych jen měl přístup a chvíli příznivou.

Posthumus. Ne, ne.

Jachimo. Troufám si založiti se na to o polovici svého jmění proti vašemu prstenu, jenž podle mého soudu má o poznání menší cenu; ale kladu sázku tu spíše proti vaší důvěře než její dobré pověsti; i abych vás v tom ničím neurazil, odvážil bych se učiniti pokus ten s kteroukoliv ženou na světě.

Posthumus. Velmi se klamete tou příliš smělou domněnkou a nepochybuji, že se vám dostane za váš pokus toho, čeho jste hoden.

Jachimo. A to jest?

Posthumus. Odmrštění; – ačkoliv by váš pokus, jak to nazýváte, zasluhoval více: potrestání!

Filario. Dosti toho, pánové; došlo k tomu tak příliš nenadále; ať to zemře, kde se to zrodilo, a prosím vás, poznejte se blíže.

Jachimo. Že nevsadil jsem všechn svůj majetek i sousedův na důkaz toho, co jsem řekl!

Posthumus. Kterou dámu byste volil k svému útoku?

Jachimo. Vaši, která, jak se domníváte, svou věrností stojí tak bezpečně. Kladu deset tisíc dukátů proti vašemu prstenu, že doporučíte-li mne ke dvoru, kde vaše dáma mešká, bez každé jiné výhody, než abych měl příležitost mluvit s ní po dvakrát, přinesu vám tu její počestnost, kterou považujete za tak nedobytnu.

Posthumus. Na vaše zlato vsadím zlato; můj prsten jest mi drahým jak můj prst: jest částí jeho.

Jachimo. Máte strach a jste v tom tím opatrnější. Kdybyste lot ženského masa koupil za milion, nechráníte ho před nákazou. Ale vidím, že jste přece jenom člověk dost nábožný, když se tak bojíte.

Posthumus. Jen váš jazyk jest zvyklý tak mluvit; vaše úmysly, jak doufám, jsou čestnější.

Jachimo. Jsem pánem své mluvy a přísahám, že co jsem řekl, bych také podniknul.

Posthumus. Že tak? – Půjčím vám svůj diamant do vašeho návratu. Napišme smlouvu; moje paní předčí dobrotou ohromnost vašeho nehodného smýšlení. Vyzývám vás k té sázce. Zde můj prsten.

Filario. Nechci, aby sázka platila.

Jachimo. Při bozích, platí! Nepřinesu-li dostatečných důkazů, že jsem užil nejvzácnějšího pokladu¹⁵ vaší milenky, mých deset tisíc dukátů patří vám a také váš diamant. Vrátil-li se, ostaviv ji v té počestnosti, jakou do ní důvěřujete, ona, klenot váš, tento klenot a moje zlato jsou vaše; – arcíť dostane-li se mi vašeho doporučení, abych k ní měl volnější přístup.

Posthumus. Přijímám ty podmínky; sepišme to podrobně a ve smlouvě stojíte mi jen potud: podniknete-li cestu k ní a dáte-li mi přímých důkazů, že jste zvítězil, nejsem již vašim nepřítelem; ona není hodna sporu našeho. Zůstane-li však nesvedena a vy nedokážete, že tomu jinak, za svoje hříšné mínění i útok, jež učinil jste na její nevinnost, se mi postavíte mečem.

Jachimo. Vaši ruku; platí. Dáme ty věci řádně sepsati¹⁶ a potom hned pryč, do Británie, aby ta smlouva nenastydla a nezašla. Dojdu pro své zlato a dáme sázku zapsati.

Posthumus. Dohodnuto.

Odejdou Posthumus a Jachimo.

Francouz. Myslíte, že to provedou?

Filario. Signor Jachimo neustoupí. Prosím pojd' me za nimi.

Odejdou.

Británie. – Komnata v Cymbelinově paláci.
Vystoupí Královna, dvorní dámy a Cornelius.

Královna. Než sejde rosa, natrhejte mi
ty květiny. Jen spěšte. Která z vás
má všechny sepsány?

První dáma. Já, královno.

Královna. Již jděte.

Odejdou dámy.

Nuže, mistře doktore,
zdaž přinášíte ony prostředky?

Cornelius. Jak Vaše Milost ráčila; zde jsou.

Podává jí krabičku.

Leč prosím Vaši Milost, bez urážky
– mé svědomí jen káže mi se ptát –,
proč poručila jste si ode mne
těch smíšenin tak zmíry otravných,
jež způsobují poznenáhlou smrt,
sic vlekle, ale jistě?

Královna. Divím se,
že tak se můžeš ptáti, doktore.
Což nebyla jsem již tak dlouhý čas
tvou žákyní? – A nenaučils mne,
jak dělat voňavky a přepouštět
a svařovat, – že sám náš velký král
mne často žádal o má léčiva?
Když pokročila jsem tak daleko,
zdaž – leda bys mne za ďáblici měl –
též vhodno není, abych zvětšila
své vědění i dalším zkoumáním?
Moc těch tvých trestí hodlám zkoušeti
na takých tvorech, které nehodny
jsou uškrcení, – ne však na lidských; –
jich sílu poznat chci a protijedu
pak užít proti jejich působení
a plné vědomosti nabýti
jich různých vlastností a účinků.

Cornelius. To badání, královská Milosti,
vám srdce zatvrdí a mimo to
sám pohled na takové účinky
jest odporný a nakažliv.

Královna. Buď kliden. –

Vystoupí Pisanio.

(Stranou) Zde lichometný lotr přichází;
s ním prvním zkusím to: jdeť za svým pánem
a mému synu nepřitelem jest.
Nuž jak, Pisanio? – Dnes, doktore,
jsou vaše služby tady skončeny;
jste volným.

Cornelius *(stranou)*. Mám vás v podezření, kněžno;
však zlobného mi neztropíte nic.

Královna *(k Pisaniovi)*. Slyš, na slovo.

Cornelius. Mně se to nelíbí.

Jest v domnění, že jedy dostala
divné a vleklé: její duch mi znám
a nikomu, kdo zlomyslný tak
jak ona, prostředky bych nesvěřil
tak pekelné. Ty, které v rukou má,
na jakous dobu smysly omráčí
a otupí – a nejprv zkusí to
snad na kočkách a psech a potom výše –,
leč jiným nebezpečím nehrozí
smrt zdánlivá, kterou to přivodí,
než tím, že duch se na čas upoutá,
by oživnuv byl ještě svěžejším.

V těch klamných účincích jest klamána,
a já tím věrnějším, že klamu ji.

Královna. Již dalších služeb není potřeba,
až pro tebe zas pošlu, doktore.

Cornelius. Co nejpokorněji se poroučím.

Odejde.

Královna. Že stále ještě pláče, povídáš?

A nezdá-li se ti, že časem svým
se umírní a radě přístup dá,
kde pošetilost nyní ovládá?
Ty pracuj o to: jak jen přineseš
mi zvěst, že mého syna miluje,
v ten okamžik jsi velký jak tvůj pán;
ba větší, neboť jeho štěstí teď
vše leží bez řeči a jeho jméno
v posledním tažení se nalézá.
Sem zpátky nemůže ni zůstat tam,
kde jest, a změní-li své bydliště,
jen jednu bídu druhou zamění
a každý příští den mu pobourá
vše dílo včerejší. – Co očekáváš,
tak vise na někom, jenž kácí se,
jenž nemůž býti znovu postaven
a nemá přátel, ani s tolik ne,
by podepřeli jej?

Královna upustí krabičku; Pisanio ji zvedne.

Ty zvedáš mi,
sám nevíš co; leč měj to za práci:
toť věc, již sama připravila jsem
a kterou pětkrát již byl zachráněn
král od smrti; ba neznám prostředku,
jenž víc by sílil; prosím podrž jej;
toť závdavek na větší odměnu,
jíž tebe obmýšlím. – Rci paní své,
jak vpravdě s ní to jest, a učíš tak
jen jako z vlastní vůle; pomysli
těch výhod, které za to vyměníš:
tvá velitelka stále bude tvou
a k tomu syn můj bude tebe dbát.
Já pohnu krále, by tě povýšil

tím způsobem, jak jen si budeš přát,
a sama, tebe vybidnuvši dřív
k těm zásluhám, se cítím povinna
tvé služby odměnami zahrnout.
Mé dámy zavolej a přemýšlej
o slovech mých.

*Odejde **Pisanio**.*

Chlap chytrý, zarytý
a zviklati se nedá; – náhončí
pro svého pána; – u ní přímluvčí,
by svému choti věrna zůstala.
Však to, čím teď jsem obdařila jej,
– když toho požije – ji docela
těch poslů k miláčkovi pozbaví;
a nezmění-li ona rozmar svůj,
též sama toho jednou okusí.

*Vrátí se **Pisanio s dámami**.*

Tak, tak; vše dobře, dobře. – Fialky
a petrklíče s prvosenkami
hned odnese mi do mé komnaty.
Buď zdrav, Pisanio, a přemýšlej
o slovech mých.

*Odejde **Královna s dámami**.*

Pisanio. A jednat chci dle nich;
však poruším-li věrnosti jen zdání,
sám uškrtím se; – to je vše, má paní!

Odejde.

Scéna šestá

Tamtéž. – Jiný pokoj v paláci.

*Vystoupí **Imogena sama**.*

Imogena. Ukrutný otec, lstivá macecha,
bloud, kořící se ženě provdané,
jíž vypovězen choť... Ó jaký choť!
Stesk pro něho mých žalů koruna
jest nejvyšší. – A utrpení ta
co den se vracejí! – Že lupiči
mne neunesli jak mé bratry dva!
Jak šťastna byla bych. – Však přebědny
jsou tužby slávy: blaženi jsou ti,
ať sebestříšší, kterým splnění
jich skromných přání život koření.
Kdo je to zase?

*Vystoupí **Pisanio a Jachimo**.*

Pisanio. Kněžno, římský šlechtic
vám dopis přináší od mého pána.

Jachimo. Vy, kněžno, blednete? – Ctný Leonatus
jest v bezpečí a vroucně zdraví vás.

Podává jí dopis.

Imogena. Dík, dobrý pane, buďte mile vítán.

Jachimo (stranou). Co na ní zevně, vše jest nádherno!

A ducha má-li též tak vzácného,

jen ona jest arabským Fénixem,
a já jsem prohrál sázku. – Smělosti,
buď družkou mou; a drzosti, ty ozbroj
mne od hlavy až k patě, sic jak Parth
jsa na útěku budu bojovat;
neb raděj prchnu hned.

Imogena (*čte*). Jest muž nade vše znamenitý, jehož laskavosti jsem nekonečně zavázán. Važ
si ho v té míře, jako ti drahá oddanost...

Leonatus.

Jen to čtu nahlas;
však mého srdce hloub jest prohráta
tím ostatním a vděčně běře to.
Jste vítán, čacký pane, jak jen slovy
vás mohu uvítat, a shledáte,
že také vším, co mohu učinit.

Jachimo. Mé díky, paní nejspanilejší! –
Což muži blázní? – Dala příroda
jim oči, aby jimi viděli
ten vyklenutý oblouk nebeský
a vše, čím zem i moře oplývá,
by rozeznali světy ohnivé
tam nahoře a družné oblázky,
jež bezpočetny leží na březích:
a neumějí vzácnými tak skly,
co krásno, od šeredna rozeznat?

Imogena. Nad čím ten úžas?

Jachimo. V oku nemůže
to být: neb opičák a kočkodan
z dvou takých žen by k jedné zažvatlal
a na druhou se ušklíb s pohrdou;
ni v soudnosti: vždyť blbec rozvážně
by poznal krásu v tomto případě; –
ni v žádostivosti: neb zpusťlost sama,
tak čistým vděkům postavena vstříc,
by chtivost přiměla se vydávit
až do prázdna, ji nelákajíc nic,
by okusila jich.

Imogena. Co jest to, pane?

Jachimo. Chtíč přečpaný – ta žádost nasycená
a nenasytná přec, ten plný sud
a děravý – dřív jehně¹⁷ pohltí
a potom po mršině zatouží!

Imogena. Proč, drahý pane, jste tak vytržen?
Jste churav?

Jachimo. Kněžno, děkuji, jsem zdráv.
(*K Pisaniovi*) Vy, pane, prosím dohlédněte mi,
kde sluhu na bytu jsem zanechal;
jest neznám zde a trochu nejapný.

Pisanio. Sám, pane, chtěl jsem jít ho přivítat.
Odejde.

Imogena. Zdaž má se dobře manžel můj? Je zdráv?

Jachimo. Zdráv, kněžno.

Imogena. A jest vesel? – Doufám tak.

Jachimo. Ó, tuze roztomilý! – Z cizinců
tam nikdo není kratochvilný tak
a bujný rozmarem; až dali mu
tam jméno: rozpustilý Británek.

Imogena. Když zde byl, býval k smutku¹⁸ náchylen
a mnohdy ani sám nevěděl proč.

Jachimo. Já smutného jej nikdy neviděl.
Nějaký Francouz, výborný monsieur,
jenž jeho společník, a jak se zdá,
jest doma zamilován po uši
do galské dívky, těžké povzdechy
jak výheň supe; kdežto bujarý
náš Brit – já myslím chotě vašeho –
se směje z plných plic a volá: „Ó,
div že mi boky smíchy nepuknou,
když pomyslím, že muž, jenž z dějin ví
a z pověsti a zkušenosti vlastní,
co žena jest, ba volky nevolky
co musí být, jsa chvílku svoboden,
můž zatoužit po jistém otroctví.“

Imogena. To říká manžel můj?

Jachimo. Ba, kněžno, tak;
a oči se mu smíchem zalejí.
Až radost při tom být a slyšeti,
jak z toho Francouze si tropí smích.
Však bůh to ví, že muži někteří
jsou hodni hany.

Imogena. Přec ne on, jak doufám.

Jachimo. On nikoliv; leč přec by štědrosti,
již k němu projevila nebesa,
moh vděčněj užítí. Ba je to div
již při něm samém; vás však pomním-li,
jež jeho jste nad jeho zásluhy,¹⁹
i divit musím se i soustrast mít.

Imogena. S kým soustrast, pane?

Jachimo. S dvěma bytostmi,
a soustrast upřímnou.

Imogena. Jsem jednou já?
Jak díváte se na mne; jakou trosku
to u mne vidíte, jež pohnula
vás k soustrastí?

Jachimo. Ó žel! – Tak prchati
před sluncem zářivým a potěšení
si hledat při oharku v žaláři!

Imogena. Můj pane, prosím odpovídejte
mi zřejměji na moje otázky.
Proč litujete mne?

Jachimo. Že, bych tak řek,
se jiné těší s vaším... Ale, to
by pomstili, jest bohů úkolem,
ne mým, bych mluvil o tom.

Imogena. Jak se zdá,
cos víte o mně nebo o něčem,
co mne se týče; tedy prosím vás
– vždyť strach, že něco zlého děje se,
nám bývá horší nežli vědomí,
že stalo se; neb věci jistotné
buď nelze napravit, neb zvíme-li
v čas pravý o nich, pomoc najdeme –
tož prosím vyřkněte, co přede mnou
bodáte ostruhou i zdržujete.

Jachimo. Já kdybych měl ta líce, kde své rty
bych mohl utápěti; tuto ruku,
jež každým tknutím, každým jediným,
by duši toho, jenž je pocítil,
hned měla ku přísaze věrnosti;
ten zjev, jenž v pouta jímá divoké
mých očí hnutí, pouze na sobě
je ustaluje; – kdybych to měl já
a – proklatec! – pak oslintával rty,²⁰
jež slouží všem jak schody na Kapitol,
a ruky chápal se, jež utvrdla
falešným tisknutím jak od práce,
a šilhal po oku tak sprostém, zašlém
jak světlo čadivé, jež smrdutým
se lojem živí: – tu bych zasloužil,
by všechna muka pekelná v ten mžik
se shrnula na vzpouru takovou.

Imogena. Můj choť as Británie zapomněl.

Jachimo. I sebe. – Ne že byl bych ochoten
to říkat, o té změně žebrácké
vám povídám; jen vaše vnady jsou to,
jež z němých hlubin duše volají
kouzelnou mocí na jazyk tu zvěst.

Imogena. Ni slova víc!

Jachimo. Ó duše nejdražší,
váš los mé srdce žalem kormoutí
až k ochuravění! – Tak sličná paní
a s trůnem sdružená, jež největšího
by krále dvakrát velkým činila, –
se dělit s běhnami, jež najaty
jsou dary vašich vlastních pokladen;
to s tulačkami neduživými,
jež za zlato se pomiliskují
se všemi nemocmi, jež hniloba
můž tělu dát; – s tou vypařeninou,²¹
jež otráví sám jed. – Ó pomstěte se,
sic neporodila vás královna
a vznešený váš kmen se ve vás zvrh.

Imogena. Já pomstít se! – Ó, jak se pomstít mám?
Když pravda to – leč srdce mé tak hned
ni obě uši neoklamou mi –,
když je to pravda, jak se pomstít mám?

Jachimo. Zdaž kvůli němu v chladných poduškách
bych žila jako kněžka Dianina,
kdež on se válí v loktech rozkoše²²
vám na úkor a vašim nákladem?
To pomstěte! Já sám se posvětim
té vaší sladké vůli, šlecheten
tak víc než úskok z lože vašeho
a věren vaší lásce potají
a bezpečně.

Imogena. Pisanio! – Spěš sem!

Jachimo. Mých služeb záruku mi dovolte
vám na rty vtisknout.

Imogena. Pryč! – Svým uším kinu,
tak dlouho že ti sluchu dopřály.
Muž čestný kdybys byl, jen kvůli ctnosti
byl bys to vyprávěl, ne k účelu
jak podlému, tak neslýchanému.
Tys křivdil šlechtici, jenž dalek tak
tvé pomluvy jak poctivosti ty,
a ženu svádíš, kteréś protiven
jak d'ábel sám. Pisanio! – Kde jsi?
Král, otec můj, zví o tvém útoku,
a uzná-li, že drzý cizinec
jak v římské lázni tady kupčit smí
a vykládat svou mysl zvířecí,
tož dvůr má, o který jen málo dbá,
a dceru, kteréś neváží si nic.
Pisanio!

Jachimo. Ó šťastný Leonate!
Teď smím to říci: víra, již tvá choť
má v tebe, hodna jest tvé důvěry
a tvoje nad vše dokonalá ctnost
zas její pevné víry zaslouží.
Ó, nadlouho tak žijte blaženě!
Choť muže nejlepšího, jakého
kdy měla vlast; – a jeho paní, vy,
již hoden jest jen z mužů nejlepší!
Již odpusťte. Jen proto jsem tak mluvil,
bych zvěděl, zdali vaše důvěra
má kořen hluboký, a učiním
zas choť vašeho, co vpravdě jest:
všech nejvěrnější, svatý čaroděj,
jenž kouzlem poutá k sobě zástupy;
ba půlka srdce lidí veškerých
mu náleží.

Imogena. Činite pokání!

Jachimo. On mezi lidmi sedí jako bůh,
jenž z nebe sestoupil a při sobě
má jakous důstojnost, jež od jiných
jej liší; něco nadsmrtelného. –
Již, mocná kněžno, nehněvejte se,
že odvážil jsem se tak zkoušeti

vás klamnou řečí, která stvrdila
tak čestně vaši moudrost věhlasnou
při volbě manžela tak vzácného,
jenž, jak to víte, zbloudit nemůže.
Jen z lásky k němu, jako obilí
se věje na mlatu, jsem zkoušel vás;
leč bohové, ne jiným podobnu,
vás bez plev stvořili. – Nuž, odpusťte.

Imogena. Vše dobře, pane; co jen v moci mé
zde u dvora, buď také k vašim službám.

Jachimo. Nejhlubší díky. – Skoro býval bych
již zapomněl vás, kněžno, poprosit
o maličkost, však důležitou přec,
neb týče se vašeho manžela;
já sám a jiní vzácní přátelé
též máme podíl v tom.

Imogena. Co jest to, prosím?

Jachimo. As tucet Římanů a manžel váš
– nejlepší péro v naší peruti –
se složilo na zakoupení daru
pro císaře. Já za ně ve Francii
dar zjednal; stříbrné to náčiní
jest práce převzácné a klenoty
jak skvostné, tak i vkusem vybrané;
jich cena velká. – Jako cizinec
mám trochu starosti o bezpečné
jich uschování. Ráčila byste
je vzít do ochrany?

Imogena. Ochotně;
svou ctí vám ručím za jich bezpečnost;
i an můj choť jest při tom účasten,
chci uschovat je ve své ložnici.

Jachimo. Jsou v truhle, mými lidmi hlídány,
i osmělím se poslati je k vám
jen přes tu noc; neb musím nazejtří
zas na palubě být.

Imogena. Ó nikoliv.

Jachimo. Žeť musím, promiňte; neb dané slovo
bych zrušil, prodlévaje s návratem.
Jen proto z Galie jsem přeplul moře,
bych Vaši Výsost uviděl a tak
slib daný splnil.

Imogena. Dík za vaši snahu.
Však zítra neodplujete!

Jachimo. Ó musím, kněžno.
A tedy, prosím, jestli ráčíte
snad svého choť listem pozdravit,
dnes večer pište. Déle meškal jsem
než záhodno, by dar náš došel včas.

Imogena. List napíšu. Svou truhlu pošlete
a bude uschována bezpečně
a věrně navrácena. Buďte zdráv.

Odejdou.

JEDNÁNÍ DRUHÉ

Scéna první

Británie. – Před palácem Cymbelinovým.

Vystoupí Cloten a dva šlechtici.

Cloten. Zdali kdo na světě měl takový osud! Již již být u cíle, a tou ranou se mi koule odrazil!

Sto liber jsem na ni vsadil. – A tu mi ještě takový ničemný otrapa vytýká klení; zrovna jako bych je bral na dluh od něho a nesměl je utrácet podle své libosti.

První šlechtic. Co z toho měl? Mozkovici jste mu rozbil svou koulí.

Druhý šlechtic (stranou). Mít v ní jen tolik vtipu jako ten, kdo mu ji rozbil, do kapky by mu byl vytekl.

Cloten. Když se velkému pánu zachce klet, nesmí přece nikdo z přistojećích jeho klení zkracovat – he?

Druhý šlechtic. Nesmí, kníže. (*Stranou*) A také ne mu uší²³ ustříhnout.

Cloten. Takový zvrhlý pes! Já mu dát dostiučinění? – Že jen není urozen jak já!

Druhý šlechtic (stranou). Aby byl rozený blázen!

Cloten. Nic na světě mne více nehryže než ten můj stav. Hrom do toho! Raděj bych nechtěl tak urozeným být. – Oni si netroufají se mnou se potýkat pro královnu, mou matku. Každý bídný osel se narve dosyta, a já si musím vykračovati sem a tam jako ten kohout, jehož se nikdo dotknout nemůže.

Druhý šlechtic (stranou). Ba, kohout jsi a kapoun; a kokrháš, kohoute, s bláznovskou karkulí na hlavě.

Cloten. Co pravíš?

Druhý šlechtic. Že není slušno, aby se Vaše Urozenost bila s každým tovaryšem, kterého urazíte.

Cloten. Ovšem, to vím; ale slušno je, urážím-li ty, kdo stojí níže než já.

Druhý šlechtic. Ano, to sluší jenom Vaší Výsosti.

Cloten. Však to také povídám.

První šlechtic. Neslyšel jste o tom cizinci, jenž přijel dnes večer ke dvoru?

Cloten. Cizinec – a já o tom nevím!

Druhý šlechtic (stranou). Sám je bůhví odkud, a neví to.

První šlechtic. Přišel nějaký Vlach; jak povídají, Leonatův přítel.

Cloten. Leonatus! – Vyhnaný padouch. A ten zde je druhý, ať to kdokoliv. Kdo vám řekl o tom cizinci?

První šlechtic. Jeden z panošů Vaší Výsosti.

Cloten. Sluší se to, abych se šel na něho podívat? Nežadám si tím?

Druhý šlechtic. Vaše Výsost si ani zadati nemůže.

Cloten. Ne tak hned, to si myslím.

Druhý šlechtic (stranou). Jsi učiněný bloud a dělej co dělej, ničím si nežadáš.

Cloten. Pojd'te, podívám se na toho Vlacha. Co jsem ve dne prohrál v kuželkách, vyhraju večer na něm. Pojd'me.

Druhý šlechtic. K službám Vaší Výsosti.

Odejdou Cloten a První šlechtic.

Že taká vychytralá d'ábllice
jak jeho matka mohla světu dát
takého osla! Žena, jejíž duch
vše k zemi schyluje,²⁴ – a její syn
dvě od dvaceti odčíst neumí
– za celý svět –, by zbylo osmnáct.
Ach, kněžno ubohá, ctná Imogeno!
Co trpíš od otce, jenž ovládán

tvou macechou, a od ní, která kuje
vždy nové pikle; – od záletníka,
jenž ohavnější jest než ohyzdné
to tvého chotě vypovězení
a rozvod šeredný, ježž osnuje.
Kéž nebe hradby cti tvé utvrdí
a neotřesen zachová ten chrám
tvé krásné mysli, až se dočkáš tiše
i chotě vyhnance i této říše!

Odejde.

Scéna druhá

Imogenina ložnice v Cymbelinově paláci. – V koutě truhla.

Imogena čte v posteli. – **Komorná.**

Imogena. Kdo zde? – Tos ty, Heleno?

Komorná. Ano, kněžno.

Imogena. Jak pozdě jest?

Komorná. Již skoro půlnoc, kněžno.

Imogena. Tři hodiny jsem četla; oči slábnou.

List založ, kde jsem přestala; jdi spat.

Ne, svíci neodnášej, nech ji hořet;

a můžeš-li se vzbudit o čtvrté,

vzbuď prosím také mne. Již docela

mne spánek opoutává.

Odejde Komorná.

Bohové,

do vaší ochrany se poroučím

a od elfů a nočních pokušení

mne ostříhejte; – o to prosím vás.

Usne. –

Jachimo vystoupí z truhly.

Jachimo. Ted' cvrček zpívá; přepracovaný

duch lidský odpočinkem okřává.

Tak potichu náš Tarquin došlapoval

kdys na podlahu stlanou rákosím,

než vzbudil cudnost, kterou poranil.

Ó Cythereo, – jak tak nádherně

své lůžko zdobíš! – Čerstvá lilie,

těch povlak bělejší! – Ó kéž bych směl

se dotknout, pocelovat jediným

tě políbením! Skvostné rubíny,

jak něžně jeden druhý zulíbá!

To její dech zde plní komnatu

tak sladkou vůní; plamen svíce k ní

se chýlí, jako by chtěl nakouknout

pod její víčka, aby spatřil tam

ta světla zamknutá a stíněná

ted' záclonami běloblankytnými,

jež vroubí modro barvy nebeské.

Leč proč jsem tu? – Bych prohled ložnici.

Vše zapíšu: zde obraz ten a ten;

tam okno; také lůžka ozdoby

a čalouny; v nich tkané postavy,
jež představují ten a onen děj.
Ach, – od přírody známka nějaká
na jejím těle dosvědčila by
mně víc než deset tisíc chatrných
těch předmětů a obohatila
mé sepsání. – Ó spánku, pitvorný
ty zjeve smrti, těžce na ní lež!
A její všechn cit jak náhrobní
bud' pomník v kapli.

Snímá jí náramek.

Aj, pojd' sem, pojd' sem!

Jsi hladký, jako uzel gordický²⁵
byl drsný. Tak; jest můj. – To svědčit bude
tak úsilně jak v duši svědomí; –
že její muž tím přijde o rozum.
Na jejím levém prsu znaménko:
pět plamek jako rudé krůpěje
v kalíšku petrklíče. – Aj, toť svědek,
že platnějšího nikdy neměl soud.
To tajemství jej k víře přinutí,
že zámek vypáčí, jsem uchvátil
cti její poklad. – A teď dost! – Nač dál?
Proč měl bych psát, co přikováno jest
a šrouby přimknuto k mé paměti?
Čtla posléz pověst o Tereovi;
a tady zahnut list, kde Filomela
se vzdala. To mi stačí. – Do truhly
teď nazpátek a péro zapadni!
Již rychle, rychle spějte, noční draci,²⁶
by odemk úsvit oči krkavcům!
Zde v strachu meškám; – ač tam anděl dřímá,
mne tady peklo ve svou náruč jímá.

Hodiny bijí.

Ráz, dva, tři; – čas, je čas!

Vstoupí do truhly. – Scéna se uzavře.

Scéna třetí

Předpokoj u komnat Imogeniných.

Vystoupí Cloten a několik šlechticů.

První šlechtic. Vaše Výsost jest nejkliďnějším člověkem, když prohrává; tím nejchladnějším, který kdy touše obrátil.

Cloten. Však by prohrávání ochladilo každého.

První šlechtic. Ale klidným by každého neučinilo po příkladu velkodušné povahy Vaší Výsosti. Jste nakvašen a zuřiv, když vyhráváte.

Cloten. Výhra dodá každému člověku odvahy. Kdybych jen mohl dostati tu hloupou Imogenu, měl bych zlata dost. – Je skoro jitro, není-li pravda?

První šlechtic. Den, můj kníže.

Cloten. Chtěl bych, aby tu již byla ta hudba. Radili mi, abych jí dal ráno zahrát; to že prorazí.

Vystoupí hudebníci.

Tak, pojd'te; – laďte. Prorazíte-li u ní drnkáním²⁷, dobře; zkusíme to také hrdly; nepomůželi jedno ani druhé, ať nechá být; ale já nepolevím. – Napřed nějakou výbornou, dobře

pojatou věc; potom čarovně líbezný nápěv s obdivuhodně skvostnými tóny; – a pak ať si to rozmyslí.

*Píseň.*²⁸

Slyš, slyš! – To již u brány zoře
skřivánek zpívá; Foebus vstal,
by z kalíšků napojil oře,
kde květ se rosou obsypal.
A zlatá očka polospavý
otvírá žluták naň;
s vším krásným, co kde jitro zdraví,
má sličná paní, vstaň:
Ó vstaň, ó vstaň!

Cloten. Tak; a jděte! – Prorazí-li to, budu o vaší hudbě tím lépe soudit; když ne, bude u ní v tom asi nějaká ušní vada, kterou ani žíně ani telecí struny ani hlasy kleštěnců²⁹ k tomu už nikdy nenapraví.

Odejdou hudebníci.

Druhý šlechtic. Zde přichází král.

Cloten. Jsem rád, že jsem tak pozdě do noci bděl; proto jsem tak časně vzhůru. Nemůže jinak než přijmouti otcovsky tuto mou službu.

Vystoupí Cymbelin a Královna.

Dobré jitro Vašemu Veličenstvu i milostivé matce.

Cymbelin. Hlídáte dvěře naší vzpurné dcery?
A nechce vyjítí?

Cloten. Útočil jsem na ni hudbou, ale ona neráčí si toho všimati.

Cymbelin. Jeť příliš nedávné to vyhnanství
jejího miláčka a ona ještě
naň nezapomněla; čas nějaký
as teprv musí u ní vyhledit
vtisk jeho památky; – pak bude vaše.

Královna. Co nejvděčnějším králi musíš být,
jenž nepomine příležitosti,
kde by ti u své dcery prospět moh.
Jen přihotov se k řádným námluvám
a hledej přízně chvíle výhodné.
Ať odpor zvyšuje tvé dvoření.
Čiň, jako by to bylo z nadšenosti,
že služby rytířské jí nabízíš;
a ve všem buď jí poslušen, krom toho,
když rozkáže, bys od ní odstoupil;
jen v tom buď nevtipným.

Cloten. Já nevtipným!

Vystoupí Posel.

Posel. Milosti královská, vyslanci římsí
jsou zde; z nich jedním Gaius Lucius.

Cymbelin. Ctný muž, ač za hněvivým účelem
teď přichází; však za to nemůže,
a musíme ho tedy vítati,
jak žádá úcta k tomu, kdo jej vyslal.
A jeho samého, jenž prokázal
nám dříve mnohou službu laskavou,
jest také nutno na zřeteli mít.
Náš drahý synu, jak jen dobrý den

své paní dáte, přijďte za královnou
a za mnou; k jednání s tím Římanem
vás máme zapotřebí. – Pojd'te, choti.

Odejdou všichni kromě Clotena.

Cloten. Jestliže vstala, chci s ní promluvit;
když ne, ať sobě poleží a sní.

Hej! – S dovolením!

Klepe na dvěře.

Vím, že komorné
má u sebe; – což abych některé
dal pomazánku? – Zlatem často přístup
se koupí; za ně zpronevěří se
i lovčí Dianin³⁰ a nadhání
své srnčí k stanovišti pytláka;
a zlato na smrt vydá poctivce
a chrání zloděje, ba často větší
i zloděje, i poctivého muže...

Co neučiní a co neodčiní?

Ať jedna z jejích děv mým zástupcem,
neb já v těch věcech dost se nevyznám.

Hej – s dovolením.

Klepe.

Vystoupí Komorná.

Komorná. Kdo to klepe?

Cloten. Šlechtic.

Komorná. Nic více?

Cloten. Ano; ze šlechtičny syn.

Komorná. Toť víc než mnohý, jenž dá krejčímu
co vy, se řádným právem chlubit může.

Nuž, co si přeje Vaše Urozenost?

Cloten. Jen vaši paní; jest už hotova?

Komorná. Jest – nevyjítí ze své komnaty.

Cloten. Zde zlato; učíňte mi po vůli.

Komorná. Vám po vůli? – A já? Či myslil jste,
bych dobré slovo řekla kvůli vám?

Hle, kněžna!

Odejde Komorná.

Vystoupí Imogena.

Cloten. Dobré jitro, spanilá!

Svou sličnou ruku, sestro...

Imogena. Dobré jitro.

Až příliš, pane, snahy utrácíte,
abyste nakoupil si nesnázi.

Můj dík vám povídá, že na díky
jsem chuda a že nazbyt nemám jich.

Cloten. A přec vás miluji, to přísahám.

Imogena. I zcela prostě kdybyste to řek,
ne více by to u mne vážilo;
že ale přísaháte napořád,
těž napořád vám bude odměnou
má lhostejnost.

Cloten. To není odpověď.

Imogena. Jen proto mluvím, byste neřekl,
že mlčky svoluji. – Již, prosím vás,
mne ušetřte, neb za největší dvornost
k vám budu, věřte, stejně nedvornou.
Muž vaší velké moudrosti by měl,
když učen tomu, naučiti se
i odříkání.

Cloten. Prohřešil bych se,
vás v šílenosti bloudit nechaje.
To nechci.

Imogena. Bloudi nejsou šílení.

Cloten. Vy bloudem zvete mne?

Imogena. Když pravíte,
že šílím, ano. Buďte rozumným,
a šílet přestanu; to vyléčí
nás oba. – Velmi, pane, lituji,
že nutíte mne zapomínati
ženského způsobu a mluvíti
tak bez obalu; ale vězte to
již jednou provždy: jak své srdce znám,
při jeho věrnosti zde prohlašuji,
že nedbám o vás; ano blízka tak
jsem nedostatku lidské dobroty,
že viním se i nenávisí k vám.
Kéž sám byste to cítil raději,
než abych se tím chlubit musila.

Cloten. Na poslušenství k otci hřešíte,
jímž jste mu povinna. Neb manželství,
jež předstíráte s oním nuzákem,
jenž pěstěn almužnou a vykrmen
byl vychladlými jídly u dvora
a odpadky, ne, není manželstvím.
I ačkoliv jest volno stavům sprostším
– a kdože sprostší může být než on? –
své duše poutat, jak to sami chtí
– neb na tom svazku nezávisí nic
než fakani a mošna žebrácká –,
vám v této volnosti jest bráněno
tím, že jste následnicí koruny
a její vzácný lesk nesmíte špinit
tak sprostým rabem, chlapem pro livrej
a panské sukno, špiže hlídačem,
ba ani takovým.

Imogena. Ó zlolajný!
Syn Jovův kdybys byl a dále nic
než to, co jsi, až příliš byl bys špatný
i jeho sluhou být; ba uctěn dost,
až k závidění – porovnány-li
tvé ctnosti s jeho –, kdybys v jeho říši
byl pomocníkem kata jmenován
a nenáviděn, protože jsi byl
tak příliš vyznamenán.

Cloten. Jižní mhou
ať uchřadne!

Imogena. Většího neštěstí
se dočkat nemůže, než od tebe
když jmenován. – Šat jeho nejchudší,
jenž kdy mu tělo halil, platí víc
v mé úctě všech tvých vlasů na hlavě,
z nich každý kdyby muž byl jako ty.
Pisanio!

Vystoupí Pisanio.

Cloten. „Šat jeho!“ – Dábel ať...

Imogena. K mé komorné, Dorothei, spěš hned –

Cloten. „Šat jeho!“ –

Imogena. Blázen je tu strašidlem
a děsí mne a zlobí ještě víc.
– Jdi, řekni komorné, ať hledá šperk,
jenž znenadání se mi s ruky smek;
od tvého pána byl a věru bych
jej ztratit nechtěla ni za důchod
kteréhokoliv krále v Evropě.
Ba věru, myslím, že jsem viděla
jej ráno dnes; však jistě vím, že večer
byl na mé ruce; líbala jsem jej;
i doufám přec, že nešel povědít
to mému choti, že zde něco líbám
krom něho.

Pisanio. Ztracen asi nebude.

Imogena. Tak doufám; jdi a hledej.

Odejde Pisanio.

Cloten. Urážkou
to od vás jest: „Šat jeho nejchudší!“

Imogena. Aj, tak jsem řekla, pane; chcete-li
to zažalovat, svědky svolějte.

Cloten. Však oznámím to otci vašemu.

Imogena. Své matce také; jest mou dobrou paní,
a doufám, bude o mně souditi
vždy jen to nejhorší. A tedy, pane,
nejhorší náladě vás poroučím.

Odejde.

Cloten. Však pomstím se. – „Šat jeho nejchudší!“
Je dobře.

Odejde.

Scéna čtvrtá

Řím. – Dům Filariův.

Vystoupí Posthumus a Filario.

Posthumus. Nic nebojte se, pane; chtěl bych být
tak jist, že krále sobě nakloním,
jak vím, že ona zachová svou čest.

Filario. Co podnikáte, by vám přízniv byl?

Posthumus. Teď nic, však změnu časů očekávám;
jen chvěju se v té zimě nynější

a přeju si, by teplejší dni přišly.
V těch nadějích, jež bázeň skličuje,
vám lásku vaši splácím vděkem jen;
a zklamou-li mne, musím zemřítí,
váš velký dlužník.

Filario. Vaše dobrota
i společnost mi víc než oplácí
vše, co jen mohu učiniti já. –
Tou dobou král váš as již doslechl,
co velký Augustus mu vzkazuje:
své posláni tam Gaius Lucius
vyřídí důkladně; a myslím, král
že svolí k poplatku a zašle dluh; –
sic uhlídá tam naše Římany,
jež dosud mají v trpké paměti.

Posthumus. Já myslím, třeba nejsem státníkem
a nechci být, že k válce dojde to;
a uslyšíte dřív, že legie,
jež nyní v Galii jsou tábořem,
přistaly v nebojácném Británsku,
než zvěst, že složen haléř poplatku.
Jsouť naši rodáci teď zkušenější
než za Julia Caesara, když on
se usmíval jich necvičenosti,
však jejich srdnatost měl za hodnu
svých mračných pohledů; jich kázeň teď
s jich srdcem spojena dokáže těm,
kdož zkusí to, že stal se národ z nich,
jenž s dobou pokročil.

Vystoupí Jachimo.

Filario. Hle, Jachimo!

Posthumus. Spřež nejbystřejších jelenů as táhla
vás po souši a větry z úhlů všech
vám plachty líbaly, že vaše loď
tak letmo spěla.

Filario. Pane, vítejte.

Posthumus. Ta krátká odpověď, již dostal jste,
vám asi urychlila návrat váš.

Jachimo. Choť vaše z žen jest nejspanilejších,
jež kdy jsem viděl.

Posthumus. K tomu nejlepší;
neb jinak její krása špehýrkou
ať k sobě láká srdce falešná
a sama klame je.

Jachimo. Zde pro vás list.

Posthumus. Má tuším dobrý obsah?

Jachimo. Velmi možná.

Filario. Byl Gaius Lucius již v Británsku
za vaší přítomnosti?

Jachimo. Čekán byl,
však ještě nepřistal.³¹

Posthumus. Vše dobře dosud. –

Nuž, třpytí se ten kámen jako dřív?
Či není snad až příliš bez lesku,
než abyste jej slušně nosit moh?

Jachimo. Jej ztrativ, jeho cenu býval bych
vám zlatem nahradil. – Leč dvakrát
tak dlouhou cestu rád bych podniknul,
bych užil druhé noci sladké tak
a krátké jako ta, již v Británsku
jsem zažil; neboť prsten vyhrán jest.

Posthumus. Tak tvrdý kámen dostati je těžko.

Jachimo. Ba věru ne, když vaše dáma jest
tak přístupná.

Posthumus. Netropte, pane, žerty
si z prohry své; jeť tuším zřejmo vám,
že nadál přáteli být nemůžem.

Jachimo. Můj dobrý pane, býti musíme,
když dodržíte smlouvu. – Kdybych byl
se vrátil, vaší paní nepoznav,
tu, přiznávám se, o spor šlo by dál:
však prohlašuji teď, že vyhrál jsem
i její čest i prsten váš a tím
že ani jí ni vám jsem nekřivdil,
tak oběma jen jednav po vůli.

Posthumus. Když zjevně dokázati můžete,
že objal jste ji v loži, ruka má
i prsten vaše jsou; však jestli ne,
za podlé mínění, kteréž jste měl
o její cudné cti, meč můj či váš
bud' zvítězí, neb prohrá; aneb oba
si vezme, kdo je najde bez pánů.

Jachimo. Mé podrobnosti, pane, jsouce pravdě
tak blízky, jako já je učiním,
na první ráz vás musí přesvědčit;
a chci je dotvrditi přísahou,
již doufám laskavě mi odpustíte,
až shledáte, že jest vám zbytečna.

Posthumus. Dál.

Jachimo. Nejprv tedy její ložnice, –
kde, arcit', nespal jsem, však doznávám,
že měl jsem to, co stálo za bdění:
ta ověšena byla čalouny
hedvábně stříbrnými; vetkán byl
tam obraz vznešené Kleopatry,
jak potkávala svého Římana;
a Cydnus³² vystoupivší ze břehů
pod davem lodí nebo hrdostí:
kus práce provedené krásně tak
a nádherně, že samo mistrovství
i drahocennost zápolily v ní;
ba divil jsem se, jak to mohlo být
tak vzácně a tak přesně utkáno,
neb život sám byl v tom...

Posthumus. To pravda jest;

leč o tom doslechnout jste mohl zde
bud' ode mne, neb kohos jiného.

Jachimo. Víc podrobností dosvědčí mou znalost.

Posthumus. To musí; neb vám na cti ublížit.

Jachimo. Krb v komnatě byl stranou polední;

na jeho římse cudná Diana
se koupající; nikdy neviděl jsem,
by postavy tak samy mluvily:
jich tvůrce, jako druhá příroda,
byl němý; – ano, on ji překonal,
jen pohnutí a dech tu vynechav.

Posthumus. To též jste z doslechu moh nasbírat,
neb všude dost se o tom povídá.

Jachimo. Strop komnaty zlatými cheruby

jest prokládán; kozlíky³³ u krbu
– já na ně zapomněl – dva stříbrní
jsou Kupidové podřimující,
z nichž každý jedné stoje na noze,
se pěkně o pochodeň opírá.

Posthumus. To tedy její čest! – Nuž, připusťme,

že viděl jste to vše – a chvála dána
bud' vaší paměti –, popsání toho,
co nalézá se v její ložnici,
vám na záchranu sázky nestačí.

Jachimo. Nuž tedy, můžete-li,

Ukáže mu náramek.

zbledněte;

jen dovolte, bych ukázal ten šperk;
– hle! – a teď opět zpátky do skryše!³⁴
Ta spona musí s vaším démantem
být zasnoubena; – obé podržím.

Posthumus. Ó Jove! – Ještě jednou nechte mne

se podívat! – Zda týž to náramek,
jejž jsem jí nechal?

Jachimo. Pane, týž – můj dík

měj ona za to. – S paže svlékla jej; –
jak teď ji vidím; – krásné počínání
si při tom bylo více než sám dar,
jenž přec tím bohatnul. – Tak mi jej dala
a řekla, že si vážila ho kdys.

Posthumus. Snad sjala šperk, by mi ho poslala.

Jachimo. To píše vám? – Že tak?

Posthumus. Ó ne, ne, ne!

Tot' pravda! – Zde, to také vezměte;

Dává mu prsten.

on mému oku baziliškem³⁵ jest
a podívání naň mne zabíjí.

Cti nehledej, kde krása; pravdy ne,
kde zdání; lásky ne, kde jiný muž.

Slib ženský k tomu, jemuž dáván jest,
víc nevíže, než ona k ctnosti své

jest vázána – což neznamená nic.
Ó nad vše licoměrná!

Filario. Strpení;
ten prsten opět sobě vezměte,
neb ještě není vyhrán. Možná dost,
že ztratila ho, možná – kdož to ví –,
že z jejích komorných snad některá,
jsouc podplacena, jí ho ukradla?

Posthumus. Ba opravdu; tak asi k němu přišel.
Můj prsten zpět! – A jejím na těle
jen jedno znaménko mi udejte,
jež svědčí více; neboť náramek
jí ukraden.

Jachimo. Buď svědkem Jupiter,
že mám ho s její ruky.

Posthumus. Přisahá –
jen slyšte, k Jupiteru přísahá!
Již jest to pravda! – Ne, jen nechte si
ten prsten – jest to pravda. – Náramek,
jsem jist, by neztratila; komorné
jsou všechny pod přísahou, počestny:
a daly by se ku krádeži svést
od cizince! – Ne, měl ji v náručí.
Toť známka její viny; předraze
si zakoupila jméno nevěstky.
Zde máš svou mzdu a všichni ďábli pekel
se s vámi rozdělte.

Filario. Jen mírně, pane;
to všechno k víře tomu nestačí,
kdo jest tak přesvědčen...

Posthumus. Nač dalších slov;
on měl ji v náručí.³⁶

Jachimo. A třeba-li
svědectví dalšího: pod jejím prsem,
jenž hoden stisknutí, jest znamení
– ó hrdé na tak něžný útulek –,
jež zlíbal jsem a které budilo
hlad k další pastvě, třeba jsem byl syt.
Tu skvrnu máte v paměti?

Posthumus. Žet' mám;
a svědčí mi o jiné poskvrně,
tak ohromné, že peklo naplní,
byť nebylo víc žádné mimo ni.

Jachimo. Víc chcete slyšet?

Posthumus. Jen si uspořte
své počítání; hříchů nečítejte,
ať jeden již neb jest jich milion!

Jachimo. Chci přísahat.

Posthumus. Ne, žádné přísahy.
A budete-li na to přísahat,
že jste to nespáchal, jste lhář; a já
tě zabiju, když budeš popírat,

žes nepodved mne.³⁷

Jachimo. Nezapírám nic.

Posthumus. Ó, kdybych ji zde měl, bych na kusy
ji mohl rozsápat; však půjdu tam
a učiním to; ano, u dvora
před jejím otcem. Něco učiním –
Odejde.

Filario. Jest všecek zbaven vlády rozumu.
Nuž, vyhrál jste. – Teď za ním pospěšme
a dejme jiný směr té zuřivosti,
jíž plane k sobě sám.

Jachimo. Od srdce rád.
Odejdu.

Scéna pátá

Jiný pokoj v domě Filariově.

Vystoupí Posthumus.

Posthumus. Což není možno, aby člověk byl³⁸
a ženy nekonaly práce půl?
Jsme všichni v cizoložství počati,
a ctihodný ten muž, jež zval jsem otcem,
byl nevím kde, když já jsem ražen byl.
Kýs mincář učinil mne padělkem
svým nástrojem; a přece matka má
tou dobou zdála se být Dianou,
tak jako nyní nevyrovnatelnou
být zdá se žena má. Ó pomsta, pomsta!
Mým oprávněným ždáním kladla mez
a prosila mne často o mírnost;
s tak růžovou to činíc stydlivostí,
že starý Saturnus by býval snad
se rozvroucněl tím sladkým pohledem,
a já ji za tak cudnou měl jak snív,
naňž slunce nepadlo. – Ó u všech ďáblů!
Ten žlutý Jachimo ji v hodině
– či nebylo to tak? – neb dřív, a hned...
snad ani nemluvil, leč germánský
co kanec, vykrmený žaludy,
jen vykřik: „Hoj!“ – a dost!³⁹ – a s odporem
se nepotkal, krom toho, který čekal
a který měla chránit útoku.
Kéž mohl bych jen v sobě nalézt,
co ve mně z ženy! – Neboť přísahám,
že není v muži pudu k neřesti,
jež nebyl by část ženy: – ať to lež,
jest ženská; lichocení její jest;
klam její; vilnost, chlipné myšlenky
jsou její, její; pomsta, ctižádost
i lakota a chlubnost rozmarná
a vzhrda, mlsné choutky, utrhačství
a proměnlivost, všechny poklesky,
jež jméno mají, ba jež peklo zná,

jsou její částečně neb vše, ba vše –
Vždyť ani v hříchu nejsou pevnými,
neb stále mění jednu nepravost,
jež není stará ani minutu,
hned za jinou, ni zpola starou tak.
Psát budu proti nim a mít k nim hnus,
je proklínat; ba v nenávisti právě
se modlit, dál by měly choutky dravé;
neb ďábel sám je nemůž trýznit víc.
Odejde.

JEDNÁNÍ TŘETÍ

Scéna první

Británie. – Dvorní komnata v Cymbelinově paláci.

Vystoupí z jedné strany Cymbelin, Královna, Cloten a dvořané a z druhé Gaius Lucius a jeho družina.

Cymbelin. Teď mluv, co od nás chce Augustus Caesar!

Lucius. Když Julius Caesar, jehož památka
až dosud žije lidem na očích
a navždy bude uchu poslechem
a látkou jazykům, byl v Británsku
a dobyl ho, Cassibelan, tvůj strýc, –
jenž Caesarovou chválou proslaven
ne méně nežli skutky vlastními –
i za sebe i svoje potomstvo
se uvolil k ročnímu poplatku
tří tisíc liber, který posledně
jsi nezapravil.

Královna. Jež, by konec hned
byl všemu údivu, již nezapraví.

Cloten. Žet' bude mnoho Caesarů, než přijde
zas taký Julius. Británsko jest
svět pro sebe a platit nebudem
nic za to, že tu máme vlastní nos.⁴⁰

Královna. Čas, který jim byl přízniv bráti od nás,
ted' opět přeje nám si svoje vzít.
Můj kníže, pomněte svých předků, králů,
i přirozené síly ostrova,
jenž jako Neptunova obora
tu leží hrazen valem ochranným
skal nedostupných, řvoucích vod a písků,
jež nepřátelských lodí nestrpí
a zhltl je až k vrchu stožárů.
Jakéhos vítězství tu Caesar dobyl,
však zde se nevychloubal: „Přišel jsem
a spatřil, zvítězil“; – byl s potupou
– tou první, která se ho dotkla kdy –
od našich břehů hnán, dřív dvakráte
tu poražen; a jeho koráby,
ty ubohé a pošetilé hračky,
po hrozných našich mořích v příboji
se zmítaly jak z vejce skořápky

a zrovna lehce tak se tříštily
o naše úskalí. – Pln jáсотu
jsa nad tím proslulý Cassibelan,
jenž téměř již – ó štěstí proradné! –
nad mečem Caesarovým vítězil,
dal zapáliti v městě Ludově⁴¹
radostné ohně a v své chrabrosti
se hrdě vypjal Brit.

Cloten. Zkrátka, žádná daň nebude se již platit. Naše království jest mocnější, než bylo tenkrát; a jak jsem řek, není již takových Caesarů. Možná, že mají někteří zrovna tak zakřivené nosy, ale tak mohutných paží nemá ani jediný.

Cymbelin. Svou matku, synu, nechte domluvit.

Cloten. Však tu mezi námi ještě mnohý, jenž dovede tak rázně popadnout jako Cassibelan. Neříkám, že já jsem takový, ale ruku mám. Nač poplatek? Nač bychom měli dávat poplatek? Může-li nám Caesar slunce šatem zaclonit nebo měsíc strčit do kapsy, dáme mu poplatek za světlo; jinak, pane, žádného poplatku; to si vyprošujeme.

Cymbelin. Jeť známo vám,
než křivdmilovný⁴² Říman vynutil
daň od nás, že jsme byli svobodni.
Ctižádost Caesarova, která tak
se nadmula, že od ní boky světa
div nepukaly, proti všemu právu
to jarmo vložila nám na šíji;
je setřást sluší bojovnému lidu,
jímž být se honosíme.

Cloten a šlechtici. Ano, tak.

Cymbelin. Tož rcete Caesaru, že předek náš
Mulmutius nám naše řády dal,
jež Caesar mečem příliš oklestil:
je v plné svobodě zas obnovit
vší mocí, kterou máme, bude nám
jen zásluhou, byť Řím se rozhněval.
Mulmutius nám zákon stanovil
a první byl, jenž sobě v Británsku
obepjal čelo zlatou čelenkou
a zval se králem.

Lucius. Žel mi, Cymbeline,
že musím teď Augusta Caesara
– tož Caesara, v jehožto průvodu
jest králů víc, než ty máš v domě sluh –
za nepřítelů tvého prohlásit.
Z úst mých to tedy poslyš: Válku, zmar
ve jménu Caesarově na tě volám;
hled' hrůzám vstříc, jimž nelze odolat.
Tak vyzvav tě, sám pro svou osobu
ti děkuji.

Cymbelin. Tys vítán, Gaie.

Tvůj Caesar pasoval mne na rytíře;
své mládí v jeho službách trávil jsem
dost dlouhý čas; cti nabyl od něho,
již násilně chce zas mi odebrat
a již mi sluší do krajnosti hájit.

Vím dobře, Panonci⁴³ a Dalmaté
že za volnost se zbraně chopili;
a nevšimnout si takých příkladů,
krev chabou jevílo by u Britů;
což Caesar neshledá.

Lucius. At' mluví čin.

Cloten. Jeho Milost královská vás vítá. Hled'te se tu u nás pobavit den nebo dva, či déle; a chcete-li nás potom hledati v jiné míře, najdete nás v našem slanovodním pasu. Jestli nás mocí z něho vyženete, jest váš; padnete-li při tom, tím lépe si naši krkavci na vás pochutnají; a to je konec.

Lucius. Ano, pane.

Cymbelin. Zním vůli pána vašeho, vy mou;
a ve všem ostatním nám vítejte.

Odejdou.

Scéna druhá

Jiný pokoj v paláci.

Vystoupí Pisanio, čta psaní.

Pisanio. Jak! – Cizoložství? – Pročpak nepíšeš,

ký netvor ji tak viní? – Leonate!

Ó pane, jaká divná otrava

ti padla v ucho! Který klamný Vlach,

tak jazykem jak rukou travičský,

sluch obloudil ti příliš ochotný?

Že nevěrná! – Ne! – Ona trestána

jest pro svou věrnost, víc jak bohyně

než jako žena čelíc útokům,

jimž mnohá ctnost by padla za oběť. –

Ó pane můj, tvůj duch teď vůči ní

tak nízko jest, jak býval kdys tvůj stav.

Že mám ji zavraždit? – Jak! – Při lásce

a věrnosti a slibech, kterými

jsem vázán k vůli tvé? – Ji? – Její krev?

To zveš-li pravou službou, nikdy víc

mne nepovažuj za úslužného.

Jakže to vypadám, že zdám se být

tak prázden lidskosti, jak žádá toho

čin takový?

Čte.

To proved'; dopis, ježž

jí posílám, na vlastní rozkaz její

ti zjedná příležitost.

Kletý liste,

tak černý jako inkoust, kterým psán!

Bezcitná tretko, jsi-li spoluviník

na činu tom a zevně vypadáš

tak panensky? – Hle, tady přichází.

Ne, toho rozkazu jsem nevědom.

Vystoupí Imogena.

Imogena. Co jest, Pisanio?

Pisanio. Zde, kněžno, list
od mého pána.

Imogena. Jak? – Od tvého pána?

Tot' můj pán, Leonatus! Ó, jak učen
by hvězdář byl, jenž znal by hvězdy tak
jak já to písmo! – V budoucnu by čet.
Ó dobří bozi! – Kéž, co psáno v něm,
jen láskou dýše, zdravím chotě mého
a spokojeností, ne nad tím vsak,
že odloučení jsme; to ať jej bolí,
neb mnohá bolest bývá léčivou,
a tato jest, neb ona živí lásku;
buď tedy ve všem jiném spokojen
krom v odloučenosti. Již, dobrý vosku,
mi dovol! – Včely, buďte požehnány,
že robíte ty zámky tajemství!
Ti, kteří nebezpečné úpisy
tou vaší opatřují pečeti,
tak nežehnají vám jak milenci.
Smluv rušitele v žalář vrháte,
však lístky Kupidovy spínáte.
Jen, bozi, dobré zprávy!

Čte.

Právo a hněv otce Tvého, dopadne-li mne ve své říši, tak ukrutny ke mně býti nemohou,
abys Ty, stvoření mé nejdražší, vše mi nenahradila svým pohledem. Věz, že jsem
v Cambrii, v přístavu milfordském.⁴⁴ Co láska Tvá Ti po té zprávě poradí, to učíš. S tím
přeje Ti všeho blaha ten, jenž věren trvá ve slibu svém a jest v rostoucí lásce Tvůj

Leonatus Posthumus.

Ó, míti koně okřídleného!
Slyšels, Pisanio? – Jest v Milfordu.
Čti, pověz mi, jak je tam daleko?
Když může někdo pro nepatrnost
se týden pachtit, proč bych nemohla
tam za den sletět já? – Pisanio,
ty věrný, který toužíš jako já,
bys viděl svého pána; – který toužíš –
ó slevme něco – ne tak jako já,
však přece toužíš, ale mírněji; –
ó, ne jak já, neb moje toužení
jde přes vše meze; – tedy mluv, ó mluv,⁴⁵
– a rádce lásky měl by plniti
průchody sluchu, až by zalehly –,
jak daleko je odtud žehnaný
ten Milford? – Mimochodem pověz mi,
jak stalo se, že Wales je šťasten tak
a taký přístav má; leč především,
jak bychom odtud ušli potají
a omluvili času mezeru
od odchodu až zase k návratu?
Však nejprve, jak pryč se dostanem;
neb nač má roditi se omluva
dřív, než dán základ její bytosti?
Však o tom později. Teď, prosím tě,
mi pověz, kolikráte dvacet mil

tak mezi hodinou a hodinou
nám bude možno ujet?

Pisanio. Dvacet mil
tak od východu slunce k západu;
to, kněžno, na vás dost, ba přes míru.

Imogena. Aj, člověk, jenž by na popravu jel,
tak loudavě by jeti nemohl.
Já slyšela o jízdách závodech,
kde byli koně písku bystřejší,
jenž splývá v přesejpacích hodinách.
Leč to jsou hříčky. – Jdi k mé komorné,
ať řekne, že jest nemocná a chce
jet k otci domů; mně pak opatři
šat jíздеcký, nic lepší, než se sluší
na ženu svobodného rolníka.

Pisanio. Přec, kněžno, radno všechno uvážit.

Imogena. Já hledím před sebe; ni sem, ni tam;
ni v to, co bude dál: vše kryje mha,
již prohlédnout mi nelze. Prosim, jdi
a splň můj rozkaz; tím věc ukončena;
jen k Milfordu mi cesta otevřena.

Odejdou.

Scéna třetí

Wales. – Horská krajina s jeskyní.

Vystoupí Belarius, Guiderius a Arviragus.

Belarius. Den utěšený; nelze meškat doma
těm, jejichž krov tak nízký jako náš!
Své šíje schylte, hoši; – brána ta
vás učí, jak se kořit nebesům,
a k ranní pobožnosti sklání vás.
Mocnářů brány vyklenuty jsou
tak vysoko, že obří zpučně projdou
a nechávají turban bezbožný
si na hlavách i ani „dobrý den“
neřeknou slunci. – Zdar ti, krásné nebe!
Náš byt jest ve skále, však tvrdě tak
se k tobě nechováme jako ti,
kdo hrděj bytují.

Guiderius. Bud' zdrávo, nebe!

Arviragus. Bud' zdrávo, nebe!

Belarius. Teď na horský lov!

Vy vzhůru tam na onu výšinu,
neb máte mladé nohy; dolinou
zde půjdu já; i až mne uvidíte
tam shůry jako vránu malého,
to mějte na mysli, že místo jen
nás činí menšími i většími.
A potom uvažovat můžete,
co jsem vám povídal o dvorech
a knížatech a sudbách válečných.
Tam služba není službou, protože

se vykoná, leč v tom, když kdo ji uzná.
Tak soudíme-li, prospěch běžeme
si ze všech věcí, které vidíme,
a často shledáme k své útěše,
že v krovkách brouk má bezpečnější byt
než orel na rozpjatých perutích.
Ó, tento život vznešenější jest
než přísluhovati a kárán být;
jest bohatší než nedělati nic
a dát se uplácti pohrdou;
jest hrdější než v nezaplaceném
kdes šustět hedvábí; – neb kdo tě byl
jím vyzdobil, snad smekne před tebou,
však tvoje dluhy v knihách neškrtně.
Nic není rovno žití našemu.

Guiderius. Tak mluvit učila tě zkušenost;
my ubohá a neopeřená
jsme ptáčata a nikdy nevzletli
jsme dále od hnízda a nevíme,
jak jinde vane vzduch. Snad život ten
jest nejlepší, jestliže nejlepším
jest život klidný; tobě lahodnější,
jenž poznals pernějšiho; příhodný
k tuhému stáří; ale nám to jest
sluj nevědomosti, pouť v posteli
a žalář, z něhož dlužník netroufá
si na krok vyjít.

Arviragus. Cože povídat
si máme kdys, až ustárnem jak ty,
když uslyšíme v tmavém prosinci
déšť s větrem buráčet? Jak v úmorné
té naší sluji máme hovorem
si krátit mrazné chvíle? Ničeho
jsme neviděli; jsme jak němá tvář,
jak liška chytří na lup, bojovní
jak vlk o pokrm svůj; zvem chrabrostí,
když honíme, co prchá před námi,
a z klece své si kruchtů děláme
a zpíváme jak uvězněný pták
do srdce syta⁴⁶ o své nevoli.

Belarius. Jak mluvíte! Kéž znali byste jen
lichvářství měst a pocítili je
svou vlastní zkušeností; pletichy
dvorského života, kde setrvat
tak trudno jest jak vyhostěnu být;
kde vylézt na vrchol jest jistý pád,
neb kluzko tak, že bázeň tak je zlá
jak padnutí! Kéž byste znali jen
klopotnost války, snahu, jež se zdá
jen úraz hledat jménem cti a slávy,
jež zmírání hledáním a často tak
má utrhačný nápis na hrobě

jak upomínku na šlechetný čin!
Ba mnohdy za vše dobré odsluhou
má zlo – a co jest horší, za potupu
se musí kořítí. – Tu zvěst, ó děti,
svět může čísti na mně. Tělo mé
je znamenáno meči římskými
a moje pověst někdy bývala
všem nejpřednějším rovna. Cymbelin
mne miloval, a o vojínu když
se mluvilo, mé jméno hlásáno.
Tu byl jsem jako strom, jenž ovocem
své větve chýlí; ale v jednu noc,
ať bouře nebo loupež, zvěte to
jak chcete, setřásla můj zralý plod,
ba vše mé lupení a nechala
mne naha v nečase.

Guiderius. Ó vratká přízni!

Belarius. Mé provinění, jak jsem často již
vám vypravoval, bylo jenom to,
že lotři dva, jichž křivé přísahy
víc platily než netknutá má čest,
se dokládali před Cymbelinem,
že s Římany jsem spolčen; z toho pak
mé vzešlo vyhnanství; a dvacet roků
ta skála a ten kraj můj byly svět,
kde žije ve volnosti poctivé,
jsem nebi splácel více zbožných dluhů
než za celý svůj život minulý.
Leč na hory! – To není lovců řeč;
ten, který první zvěře uhoní,
pán bude hostiny a druzí dva
mu budou sloužit. A my nebudem
se jedu obávat, jenž hrozívá
na místech vznešenějších. – V údolí
se opět setkáme.

Odejdou **Guiderius a Arviragus.**

Jak těžko je
skrýt jiskru přírody! Pramálo vědí
ti hoši, že jsou dítky královské,
a Cymbelinu ve snách nezdá se,
že dosud žijí. – Myslí, že jsou moji;
i ačkoliv tak prostě vychování
jsou ve sluji, kde choulit musí se,
jich duch se tyčí k střechem paláců
a příroda je nutká v prostých věcech
a nízkých po knížecku sobě vést
líp, nežli jiní se v tom nacvičí.
Ten Polydor, jenž po Cymbelinu
Británska dědicem a jehož byl
král, jeho otec, zval Guideriem, –
při Jupiteru! – když tak sedívám
na židli trojnohé a vypravuji

o bývalých svých činech válečných,
jak jeho nadšení v mou vletí zvěst!
Když řeknu: „Takto pad můj odpůrce
a tak jsem nohu klad mu na šíji“ –
v ten mžik jak vhrne se krev knížecí
mu do tváře, jak potu krůpěje
mu vyvstanou, jak napne mladé svaly
a postaví se jako za obraz
mých slov! A mladší, Cadwal, jenž
Arviragem zván dřív, tak podobně
též každým hnutím jiskru života
v mé řeči vykřeše a vidí víc
v svém rozjaření, nežli doslýchá. –
Slyš, zvedli zvěř. – Ó Cymbeline, nebe
a svědomí mé ví, že neprávem
jsi vyhostil mne; načež unesl
jsem tyto dívky, dvou- a tříleté,
tak tebe chtěje zbavit dědiců,
jak tys mne o mé statky oloupil.
Eurifile, tys byla chůvou jejich
a oni měli tebe za matku
a každým dnem tvůj uctívají hrob.
Já sám, Belarius, teď Morgan zván,
v jich očích jejich vlastním otcem jsem. –
Zvěř ženou již.
Odejde.

Scéna čtvrtá

Krajina u přístavu milfordského.

*Vystoupí **Pisanio** a **Imogena**.*

Imogena. Tys pravil, když jsme s koní sesedli,
že hned tam budem. Nikdy matka má
tak nezatoužila mne spatřiti
jak já teď jeho. – Mluv, Pisanio,
mluv, muži, kde je tady Posthumus?
Co máš to na mysli, že díváš se
tak strnule? Proč z hloubi prsou tvých
ten povzdech dere se? – Jen zobrazen
tak někdo býti, byl by zjevem zmatku,
i beze slov. Hled' méně strašliv být,
sic děs mé klidné smysly pomate.
Co děje se? – Proč dáváš mi to psaní
s tak chmurným pohledem? Když letní
jsou zprávy v něm, dřív k tomu usměj se;
když zimně mrazné, jenom hled' tak dál,
jak hledíš. – Ruka mého manžela!
Ta Itálie jedy prokletá⁴⁷
jej přelstila; zle nějak s ním to jest.
Mluv, muži, jazyk tvůj snad umírní
nějakou pohromu, jež, kdybych čtla ji,
mně bude smrtelnou.

Pisanio. Jen račte číst

a shledáte, že muž jsem ubohý
a nejzhrzenější tvor osudu.

Imogena (*čte*). Tvá paní, Pisanio, stala se nevěstkou v mém loži; svědectví toho tkví mi krvavě v duši. Nemluvím z vratkých domněnek, ale po důkazech tak mocných jako moje hoře a tak jistých, jako že pomstu očekávám. Ten úkol, Pisanio, musíš vykonati za mne, není-li tvá věrnost poskvrněna její zpronevěrou. Svou vlastní rukou vezmi jí život; dám ti k tomu příležitost u milfordského přístavu; psal jsem jí za tou příčinou. Bojíš-li se jí ránu zasadit a dáti mi bezpečnou zprávu, že to vykonáno, jsi náhončí její hanby a jako ona mně nevěren.

Pisanio. Nač tasit meč? – Ten list jí proťal hrdlo.

Ne, jest to pomluva, jejížto ostří
jest břitší meče, jejíž jazyk má
více jedu než vše nilská háďata;
dech její na vichřici ujíždí
a obelhává všechny úhly světa:
krále i královny a knížata,
dívky i ženy, ano v taje hrobu
ta zmijovitá vniká pomluva.
Jak jest vám, kněžno?

Imogena. V loži nevěrná!

Co je to, býti nevěrná? – Tam ležet
a bdít a myslet naň a proplakat
hodinu za hodinou? – A když spánek
opoutá přírodu, snem strašným o něm
se vytrhnout a vzbudit s výkřikem?
To v jeho loži nevěra – či tak?

Pisanio. Ach, dobrá kněžno má!

Imogena. Já nevěrná!

Tvé svědomí ať svědčí; – Jachimo,
když tys ho vinil z nezdrženlivosti,
tenkrát jsi jako lotr vypadal;
teď zdá se mi, že tvář máš dobrou dost.
Byl sveden jakous římskou fiflenou,
jíž vlastní matka dala líčidlo.⁴⁸
Já ubohá jsem ochatrněla;
jsem z módy vyšlý šat; leč skvostnější
že jsem, než abych na zdi visela,
být musím rozstříhána; – na kusy
jen se mnou! Ó, jsouť mužů přísahy
žen zrádkyně! Vše, co se dobrým zdá,
ó manželé, tvým odpadlictvím bude
se za padoušství mít; ne za dobro,
tam zrozené, kde roste, ale jen
pro navnadění ženy nošené.

Pisanio. Má dobrá paní, poslyšte mne přec.

Imogena. Muž poctivý když pravdu promluvil
v Aenea době, který sám ji lhal,
byl pokládán za licoměrníka;
a Sinon mnohou slzu posvátnou
svým pláčem zhanobil a pravou bědu
o soustrast připravil; tak, Posthume,
všech řádných mužů pověst okvasíš:

co statečno a dobro, bude lstí
a křivopřísežnictvím pro tvůj pád.
Nuž, člověče, ty aspoň poctiv buď
a svého pána rozkaz vykonej.
Až uvidíš jej, trochu dosvědč mu
mou poslušnost. Hle, sama tasím meč;
zde, vezmi jej a protkni nevinný
mé lásky byt, mé srdce. Neboj se;
jeť prázdno věcí všech, krom zármutku;
tvůj pán tam není, který býval kdys
vším jeho bohatstvím. Čiň, jak ti kázal,
a udeř; v lepší věci srdnatým
snad byl bys, teď však zdáš se sketou být.

Pisano. Pryč, bídný nástroji! – Ty prokletím
mou ruku neztížíš.

Imogena. Nuž, musím umřít,
a neusmrtíš-li mne rukou svou,
ty nejsi svého pána služebník.
Jeť proti samovraždě výhrůžka
tak božská, že se chví má slabá dlaň.
Nuž, zde mé srdce – Něco před ním ještě?
Ne, ne, já nechci žádné ochrany,
tak meči jako pochva volna jsouc.
Co zde? – List od věrného Leonata,
jenž stal se kacírstvím? Pryč odtud, pryč,
ty zhoubce víry mé! Již nebudeš
mi srdci mému sloužit za krunýř.⁴⁹ –
Tak může mnohý bloudek ubohý
svým klamným učitelům uvěřit;
leč, ačkoliv kdož byli zklamáni,
hrot zrady krutě cítí, zrádce sám
si za to mnohem hůře vytrpí.
Ty, Posthume, jenž způsobils, že králi
a otci svému jsem se vzepřela
a s pohrdou odmítla námluvy
svých druhů knížecích, to poznáš kdys,
že nebyl to tak všední čin, leč věc,
již vzácný kázal cit. A jest mi žel,
když pomyslím, až nabažíš se té,
s níž teď se vláčíš, jak v svých upomínkách
být musíš trýzněn mnou. – Již, prosím tě,
si pospěš; jehně prosí zabiječe.
Kde je tvůj nůž? – Až příliš loudavě
mi plníš svého pána rozkazy,
když já tě prosím též.

Pisano. Ó vzácná kněžno,
co poručeno mi, bych vykonal
ten skutek, oka nezamhouřil jsem.

Imogena. Tož učiň to; pak jdi a vyspi se.

Pisano. Spíš oči mé ať bděním oslepnou.

Imogena. Pročs tedy podnik to? – Proč tolik mil
jsi marně ujel za tím úmyslem?

Proč sem? Nač má i tvoje námaha
a koní týrání? Nač u dvora
ten poplach, když mne doma nenajdou,
kam nehodlám se vrátit nikdy víc?
Proč odvážil jsi se tak daleko
a na čekané skláníš lučičtě,
když vyvolená zvěř je před tebou?

Pisano. Jen abych času nabyt ujít
tak zlému činu. Zatím východiště
jsem sobě vymyslel. Ó dobrá kněžno,
jen trpělivě dopřejte mi sluchu.

Imogena. Jen mluv, až jazyk umdlí ti, jen mluv;
vždyť slyšela jsem, že jsem nevěstka,
a v ucho mé tak lživě zraněné
již větší rána vniknout nemůže;
ba nelze její hloubku vyzkoumat.
Však mluv.

Pisano. Já, kněžno, zprvu za to měl,
že již se nevrátíte.

Imogena. Zajisté;
neb vyjel jsi, abys mne usmrtil.

Pisano. Ne tak; leč kdybych uměl moudrým být
jak poctivým, můj záměr by se zdařil.
Vždyť nelze jinak, nežli že můj pán
byl oklamán; to zlosyn nějaký
– a vycvičený ve svém řemesle –
tu kletou křivdu spáchal na vás obou.

Imogena. As římská záletnice nějaká.

Pisano. Ne, jak jsem živ! – Já pouze oznámím,
že mrtva jste, a důkaz nějaký
mu pošlu krvavý; neb velel mi
tak učiniti. – Že pak u dvora
vás budou pohřešovat, zpráva má
se bude jistou zdáti.

Imogena. Dobrý brachu,
co zatím dělat mám? Kde bydleti?
A jak být živa? – Jakou útěchu
mám v životě, když pro chotě jsem mrtva?

Pisano. Jestliže chcete nazpět ke dvoru –

Imogena. Ne ke dvoru, ne k otci, pranic již
s tím hrubým, hrdopyšným, hloupým nic,
tím Clotenem, jehožto námluvy
mi byly hroznější než obležení.

Pisano. Když nechcete se vrátit ke dvoru,
též v Británii zůstat nesmíte.

Imogena. Jen mluv, kam jít? – Vždyť přec jen v Británii
nesvítí slunce. – Cožpak den a noc
jsou jenom v Britsku? Naše Británie
se mimo⁵⁰ knihu světa býti zdá,
ne ale v ní; ve velkém rybníce
jak hnízdo labutí. Vždyť, prosím tě,
i mimo Británii lidé žijí.

Pisanio. Jsem velmi rád, že také myslíte na místa jiná. – Říman Lucius, ten legát, do Milfordu vrátí se již nazejtří; a jestli možno vám se smířit s neblahým tak osudem a skrýti to, co kdyby zřejmo bylo, by jistě hrozilo vám úrazem, jsem jist, že schůdnou cestou půjdete a s volným rozhledem; ba tam až snad vás povede, kde mešká manžel váš, neb aspoň blízko tak, že třeba vám, co dělá, viditelně nebylo, přec pověst každou chvíli představí jej sluchu vašemu, jak vpravdě jest.

Imogena. Ó, také cesty, třeba nebezpečím by hrozila mé ženské skromnosti,⁵¹ však neusmrtila ji, chtěla bych se odvážit.

Pisanio. Jsme tedy u věci: vy musíte svou ženskost zapřítí a poroučení změnit v poslušnost; svou bázlivost a něhu – kteréž jsou žen družkami, ba ženy podstatou, v čem líbezna jest – v bujnost laškovnou; být v žertu hbitá, rázná v odvěti, a břitká, svárlivá jak lasička; ba více: zapomenout musíte i nejdražšího lící pokladu a vydat je – ó, srdce při tom bolí,⁵² však nelze jinak – slunci, titánu vše zulíbajícimu, na pospas a zanechat všech pracných, něžných zdob, jež velká Juno záviděla vám.

Imogena. Nuž zkrátka; prohlédám tvůj úmysl a jsem již skoro muž.

Pisanio. Dřív podobnou se muži staňte. Na to pomysliv, mám uchystány ve svém tlumoku již kabátec a klobouk, spodky, vše, co k tomu náleží. V tom přestrojení a co jen možná napodobujíc mrav mladíka as věku vašeho, před vznešeného vstupte Lucia a žádejte, by vzal vás do služby; v čem vycvičena jste, mu řekněte – což záhy pozná, má-li k hudbě sluch –, i myslím, že vás přijme s radostí. Muž ctihodný to jest a dvakrát proto, že velmi zbožný. Byste mohla žít tam v cizině, já dosti bohat jsem a neopomenu vás opatřit i hned, i v budoucnu.

Imogena. Tys veškerou
mou útěchou, již bozi živí mne.
Již prosím pryč; víc nutno uvážit;
a vytěžíme vše, co příznivá
nám chvíle poskytne. V tom pokusu
jsem jako vojín a chci vytrvat
s odvahou knížecí. Již prosím dál!

Pisanio. Ted', kněžno, musíme se rozloučit
na krátkou dobu;⁵³ neboť pohřešen
bych mohl v podezření upadnout,
že ode dvora jsem vás odvedl.
Má paní vznešená, zde krabička,
již královna mi dala; vzácný lék
jest v ní; a budete-li churava
snad na moři neb slabá na zemi,
dost malá dávka neduh napraví.
Ted' odstupte⁵⁴ a v krytu za muže
se přestrojte. Kéž bozi řídili
vše k nejlepšímu!

Imogena. Amen; děkuji ti.
Odejdou na různé strany.

Scéna pátá

Komnata v Cymbelinově paláci.

Vystoupí Cymbelin, Královna, Cloten, Lucius a dvořané.

Cymbelin. Víc nelze nám; a tedy buďte zdrav.
Lucius. Dík, pane královský. Můj císař psal,
a musím odtud. Velmi rmoutí mne,
že jménem svého pána prohlásit
vás musím nepřitelem.

Cymbelin. Lid náš, pane,
něst nechce jeho jařmo; a my sami,
svou neodvislost méně jevíce,
bychom se zdáli nekrálovskými.

Lucius. Tož prosím, králi, průvod bezpečný
mi dejte po zemi až do Milfordu.
Vám štěstí přeju, královno, i vám!

Cymbelin. Ten úřad na vás kladu, lordové;
a dbejte ve všem úcty povinné.
Již buďte sbohem, čacký Lucie.

Lucius. Nuž, vaši ruku, princí.

Cloten. Přátelsky
ji podávám; leč nadál k nepřátelství
jí pouze užiju.

Lucius. Kdo zvítězí,
ukáže příští doba. Buďte zdrav.

Cymbelin. Dřív, dobří páni, ctného Lucia
ať neopustíte, než překročí
břeh Severnu. Nuž zdar a štěstí všem.⁵⁵

Odejdou Lucius a lordové.

Královna. Jde odsud mračně; ale nás to ctí,
že zavdali jsme k tomu příčinu.

Cloten. Tím lépe; vaši chrabří Britové
v tom vidí svoje přání splněna.

Cymbelin. Lucius dal již zprávu císaři
o zdejších věcech. Protož třeba včas
mít pohotově vozy válečné
i jízdu. Vojsko, jež má v Galii,
se brzo soustředí a vytáhne
do války s Británskem.

Královna. Toť úkol jest,
kde nelze dřímat; rychle musí být
a rázně veden.

Cymbelin. V očekávání,
že tak to bude, urychlili jsme
vše přípravy. – Leč, drahá královno,
kde mešká naše dcera? Římanu
se neukázala a nepřišla
nás pozdraviti, jak to denní zvyk.
Tak zdá se nám, jako by ze zloby
víc byla složena než z poslušnosti.
My postřehli to. Zavolejte ji;
až liknavě jsme toho trpěli.

Odejde Sloužící.

Královna. Můj pane královský, co do vyhnanství
šel Posthumus, co nejosamělej
svůj život tráví. Čas jen vyléčit
ji může, pane můj. I prosím vás,
jen příkrých slov jí ušetřte, neb jest
tak citliva k všem domluvám, že jsou
jí slova ranami a rány smrt.

Vrátí se Sloužící.

Cymbelin. Kde jest? A čím jí možno omluvit
tu zpupnost?

Sloužící. Račte, pane, odpustit,
vše její komnaty jsou zavřeny
a žádná odpověď se nedává
na nejhřmotnější naše bušení.

Královna. Můj králi, když jsem posléz u ní byla,
tu prosila, bych omluvila ji,
že drží se tak v odloučenosti.
Svou churavostí že jest nucena
vám neskládati poslušnosti hold,
jímž každodenně jest vám povinna.
To přála si, bych oznámila vám;
leč neklid u dvora byl příčinou,
že moje paměť provinila se.

Cymbelin. Má dvěře zamčeny? A poslední
že dobou neviděna? – Nebe dej,
by nesplnily se mé obavy!

Odejde.

Královna. Jdi, synu, za králem.

Cloten. Ten starý chlap,
Pisano, jenž u ní v službách jest,

se neukázal tu již po dva dni.
Královna. Jdi, vypátrej, kde jest. –
Odejde Cloten.

Pisanio,
tys tady důvěrníkem Posthuma!
Však má můj lék; – a kéž by nebyl zde
jen proto, že ho požil! Neboť věří,
že věc to vzácné síly. – Ale ona –
kam odešla? – Snad sobě zoufala
neb okřídlena žárem lásky své
snad k milenému prchla Posthumovi.
Jest pryč, ať na smrt šla, či v potupu;
mým cílům slouží obé: nyní za ni
já britskou korunu mám na zadání.

Vrátí se Cloten.

Jak jest, můj synu?

Cloten. Jistě uprchla.

Vy sama jděte krále potěšit;
on zuří, nikdo si tam netroufá.

Královna (*stranou*). Tím lépe; kéž by pro ten dnešní žal
již zejtřejšího dne se nedočkal!

Odejde.

Cloten. Já miluji a nenávidím ji;
jeť sličná, královská a dvorský mrav
jest u ní vybranější nežli kde
u které dámy, dám, ba ženy vůbec.
Od každé z nich to nejkrásnější má
a ze všech složena, vše dohromady
je převyšuje. Z této příčiny
ji miluji. Však že mnou pohrdá
a zahodila sebe, přízeň svou,
s tím nízkým Posthumem, tak zlehčila
svou soudnost veškerou, že co v ní vzácné,
se dusí tím; a z toho ohledu
ji nenávidět chci, ba pomstím se.
Neb když jsou bloudi, kteří...

*Vystoupí Pisanio.*⁵⁶

Kdo to zde?

Jak – pikle kuješ, brachu? Pojď jen sem!
Ach, vzácný kuplíři! – Mluv, padouchu,
kde je tvá paní? – Jedním slovem! – Sic
tě rovnou cestou pošlu do pekel.

Pisanio. Ó dobrý pane můj!

Cloten. Kde je tvá paní? –

Sic, při sám Jupiter. – Já dvakrát ptát
se nebudu. Věz, lotře zamlklá,
to tajemství chci z tvého srdce mít,
neb roztnu srdce tvé, bych našel je.
Jest u Posthuma, u kterého nelze
z těch mnohých centů jeho podlosti
ni lotu poctivosti vytěžit?

Pisanio. Ach, pane můj, jak můž být u něho?

Kdy pohřešili ji? – On v Římě jest.
Cloten. A kde je ona, člověče? Pojď blíž; –
dost vytáček; a přímo odpověz,
kam poděla se?

Pisano. Převzácný můj pane –

Cloten. Převzácný lotře! Odpověz mi hned
a příštím slovem, kde tvá paní jest;
ni hlesu víc o „pánu převzácném“.
Mluv, sic tvé mlčení v ten okamžik
tvým bude ortelem i smrtí tvou.

Pisano. Nuž, pane, v tomto listu psáno vše,
co známo mi o jejím útěku.

Dává mu psaní.

Cloten. Dej sem. Až k trůnu Augustovu chci
ji stíhati.

Pisano (*stranou*). List musím dát⁵⁷ neb zhynout.

Dost daleko již prechla; a co on
se tady dozví, bude k nesnázi
jen jemu, jí však žádným úrazem.

Cloten. Hm!

Pisano (*stranou*). Psát budu svému pánu, že jest mrtva.

Ó Imogeno, v bezpečnosti ať
svou projdeš pouť a bezpečna se vrát!

Cloten. Je ten list pravý, člověče?

Pisano. Ano, pane, jak myslím.

Cloten. Ruka je Posthumova; znám ji. Slyš, chlapisko: kdybys nechtěl býti darebou, ale věrně
mi sloužil, podniknul s bedlivou horlivostí každou práci, k níž bych uznal za dobré tě
upotřebit, to jest vykonal každou ničemnost, kterou bych ti poručil, bez váhání a přesně,
měl bych tě za poctivého člověka; nikdy by ti nescházelo mých prostředků k tvému
prospěchu ani mé přímluvy o tvé povýšení.

Pisano. Dobře, milostivý pane.

Cloten. Chceš mi sloužit? Neboť kdyžs tak trpělivě a stále visel na nahém štěstí toho žebráka
Posthuma, nelze ti už z pouhé vděčnosti jinak než sledovati věrně štěstí mé. Chceš mi
sloužit?

Pisano. Ano, pane, chci.

Cloten. Dej mi na to ruku; – zde můj měsíc. Nemáš nějaké šaty svého bývalého pána?

Pisano. Mám, princi, ve svém bytu týž oblek, ve kterém se loučil s mou kněžnou a paní.

Cloten. První, co mi uděláš, jest, že ten oděv přineseš sem. To buď tvá první služba; jdi.

Pisano. Ano, princi.

Odejde.

Cloten. „Shledáme se v milfordském přístavu!“ – ještě na něco jsem zapomněl se ho optati;
hned si vzpomenu; – ano, ty lotře Posthume, právě tam tě zabiju. Kéž by ten oblek již tady
byl! Řekla jednou – hořkost toho ještě nyní zvedá se mi od srdce –, že i šatu Posthumova
sobě více váží než mé vznešené a urozené osoby se vší ozdobou mých vlastností. S tím
šatem na těle násilně ji uchvátím; napřed skolím jej, před jejíma očima; v tom uvidí mou
statečnost, kteráž bude trýzní její zpupnosti. Až bude on na zemi, moje vítězná řeč nad jeho
mrtvolou skončena a moje rozkoš nasycena – což, jak povídám, abych ji potráznil, vše
udělám v tom oděvu, který tak vychválila –, ke dvoru ji zpátky dotluku, dokopu ji domů
zas. Potupila mne s takovou radostí a já se budu veselit při své pomstě.

Vrátí se Pisano s oděvem.

To je ten šat?

Pisano. Ano, jasný princi.

Cloten. Jak tomu dávno, co se vypravila do Milfordu?

Pisanio. Stěží tam ještě může být.

Cloten. Dones mi ten oblek do pokoje. To je druhá věc, kterou ti poručím; – třetí jest, abys o mém úmyslu ochotně mlčel. Buď úslužným a jistě povýšení se ti samo nabídne. Má pomsta teď mešká v Milfordu; kéž bych měl křídla, abych letěl za ní! Pojd' a buď věren.

Odejde.

Pisanio. Zlo poručíš. Když věrným se ti stanu,
svou věrnost zruším nejlepšímu pánu;
což neučiním. Do Milfordu spěš,
a té, již stíháš, ať tam nenajdeš!
Ó nebeská vy všechna požehnání,
jen splývejte, ó splývejte tam na ni!
Ten bloud ať zdržován jest ve svém chvatu
a jenom nesnáze měj za odplatu!

Odejde.

Scéna šestá

Wales. – Před jeskyní Belariovou.

Vystoupí Imogena, převlečena za pachole.

Imogena. Teď vidím, jak je trudný život mužů:

jsem unavena; a již po dvě noci
mým lůžkem byla země. Nemocna
bych byla, kdyby pevná vůle má
mne nedržela. – Milforde, když s vrchu
Pisanio mi tebe ukázal,
byls na dosáhnutí.⁵⁸ Ó Joviši,
mně zdá se, že i domy prchají
před nešťastníky; myslím takové,
kde pomoci by měli nalézt.
Dva žebráci mi řekli, zblouditi
že nemohu. Což chudí lidé lhou –
ti, kteří nesou trampoty, a vědí,
že trestem stihly je neb na zkoušku?
Tak jest a věru není podivu,
když boháč sotva pravdu promluví.
Být hříšným⁵⁹ v hojnosti jest smutnější
než z nouze lhát; klam u krále jest horší
než u žebráka. – Drahý choti můj,
tys jeden z klamných. Teď, když myslím na tě,
hlad přešel mne, ač předtím lačností
div neklesala jsem. – Leč co to jest?
Zde pěšina tam vede; nějaké
to doupě divoké. Snad nejlépe,
když nezavolám; netroufám si volat:
leč hlad, než zcela zmůže přírodu,
ji činí smělou. Hojností a mírem
se rodí zbabělci, a krutá nouze
jest matkou statnosti. Hoj! – Kdo je tam?
Kdyžs něco krotkého, mluv! Jsi-li divoch,
beř nebo dej. Hoj! – Žádná odpověď?
Tož vejdu. Nejlíp vytasiti meč;
a bojí-li se jen můj nepřítel

tak meče jako já, on odváží
se sotva na mou ocel pohledět.
Ó dobré nebe, taký nepřítel
ať vstříc mi vstoupí!⁶⁰

Vejde do jeskyně.

Vystoupí Belarius, Guiderius a Arviragus.

Belarius. Byls, Polydore, lovcem nejlepším
a budeš tedy pánem hostiny.
Cadwal a já chcem býti kuchařem
a sluhou: tak to u nás řádem jest.
Vždyť pot a příčinlivost vyschly by
a zahynuly, nemajíce mety,
kam jejich snaha čelí. Pojd'te již;
hlad prostou stravu chutnou učiní
a na křemení chrápe únava,
když tupá lenost tvrdým nalézá.
i polštář prachový. Bud' s tebou mír,
ty chudý byte, jenž se hlídáš sám!

Guiderius. Jsem celý umdlen.

Arviragus. Namáháním já
jsem oslaben, však silně hladovím.

Guiderius. Jest něco studeného v jeskyni;
hlad první zaženu, než zvěřina
se upraví.

Belarius (*dívaje se do jeskyně*). Stůj, dále nevcházej.

Kdyby to naší stravy nejedlo,
hned řekl bych, že nějaký to elf.

Guiderius. Co jest, můj otče?

Belarius. Při sám Jupiter,
toť anděl! – A když není, pozemské
to spanilosti vzor. Hle, božství samo,
nic starší nežli hoch.

Vystoupí Imogena z jeskyně.

Imogena. Vy, dobří páni, neubližte mi;
než jsem tam vstoupil, volal jsem a myslel,
že vyžebrám neb koupím, co jsem vzal.
Já, věřte, ničeho jsem neukrad,
a neudělal bych to, kdybych byl
tam viděl zlato ležet po zemi.
Za sousto mé zde máte peníze;
já chtěl jsem je tam nechat na stole,
až byl bych pojedl, a s modlitbou
za hostitele byl bych odešel.

Guiderius. Že, hochu, peníze?

Arviragus. Vše zlato, stříbro
ať raději se v bláto promění!
A za víc věru nestojí, krom těm,
kdož uctívají bohy blátivé.

Imogena. Jste na mne rozhněvání, vidím to;
však vězte, chcete-li mne zabít
pro vinu mou, že byl bych zahynul
ji nespáchav.

Belarius. Kam vede cesta tvá?

Imogena. Do milfordského přístavu.

Belarius. Tvé jméno?

Imogena. Fidelio. Mám příbuzného, jenž
odjíždí do Vlach; on tam v Milfordu
sed na loď; za ním pustiv se a skoro
již hladem zmořen spáchal jsem ten hřích.

Belarius. Můj krásný hochu, nedomnívej se,
že lid jsme surový, a dobrou vůli,
již máme, k divočině nerovnej,
kde žijem. Vítán buď! Je skoro noc;
než půjdeš, lépe vyčastujem tě
a budem vděčni, zůstaneš-li s námi
a pojiš. Chlapci, uvítejte ho.

Guiderius. Kdybys byl dívkou, hochu, ze všech sil
tvou přízeň hledal bych, ať za sluhu⁶¹
bys mne jen vzala. – Věru, poctivě,
co nabízím, bych za tebe též dal.

Arviragus. A mne zas těší to, že mužem jest;
jak svého bratra chci jej milovat;
a po dlouhé jak odloučenosti
bych vítal jeho, tebe vítám zde
co nejsrdečněji! – Již vesel buď,
jsi u přátel.

Imogena. Žeť u přátel, když bratry
mi chcete býti. (*Stranou*) Kéž by bylo tak
a oni byli syny mého otce!
Má hodnota by tím se zmenšila
a stavu tvému víc bych rovna byla,
ó Posthume!

Belarius. Nějaký zármutek
naň těžce doléhá.

Guiderius. Kéž mohl bych
mu ulevit!

Arviragus. Neb já; ať cokoliv
to jest a jakoukoliv námahu
a nebezpečí stojí to, ó bozi!

Belarius. Jen slůvko, hoši.

Šeptají si.

Imogena. Lidé vznešení
dvůr kdyby o nic větší neměli
než tato jeskyně a museli
se ve všem sami obsluhovati
a jiných ctností neměli než těch,
jež přiznává jim vlastní svědomí
– bez oněch nic značících přídavek,
v něž obléká je různorodý⁶² dav –,
by nemohli ty dva zde převýšit.
Ba, promiňte mi, bozi! – Chtěla bych
své změnit pohlaví a soudruhem
být těchto zde, když Leonatus tak
se zpronevěřil.

Belarius. Ano, tak to bude. –
Teď, chlapci, uchystáme zvěřinu.
Pojď dále, krásný hochu, lačnému
se těžko hovoří; až po večeři
se tebe otážeme způsobně
na tvoje příhody tak dalece,
jak chceš je zjevit.

Guiderius. Prosím, pojď jen dál.

Arviragus. Věř, sově noc a jitro skřivánkovi
tak není vítáno.

Imogena. Mé díky, pane.

Arviragus. Jen prosím vejdi.
Odejdou.

Scéna sedmá

Řím. – Náměstí.

Vystoupí dva senátoři a tribunové.

První senátor. Tot' obsah císařova dopisu:

Lid obecný že v boji utkán teď
jest proti Panonským a Dalmatům
a legie, jež máme v Galii,
jsou příliš sláby válku podniknout
s odpadlým Břitem, vyzýváme šlechtu
k té výpravě. Lucius jmenován
jest prokonsulem. Vám pak, tribuni,
moc plnou dává císař k sbírání
té hotovosti bez všech odkladů.
Ať živ jest Caesar!

První tribun. Tedy Lucius
jest vrchním vojevůdcem?

Druhý senátor. Tak.

První tribun. A on
jest ještě v Galii?

První senátor. Jest u legií,
o kterých mluvil jsem a které vy
tou výzvou doplniti musíte.
Výslovné znění těchto rozkazů
vám počet mužstva udává i čas,
kdy na pochod se musí vypravit.

První tribun. My ve všem⁶³ splníme svou povinnost.
Odejdou.

JEDNÁNÍ ČTVRTÉ

Scéna první

Wales. – Poblíže jeskyně Belariovy.

Vystoupí Cloten sám.

Cloten. Jsem poblíže místa, kde se mají setkat, jestli je Pisanio pravdivě označil. Jak mi jeho šaty padnou! Proč by mi také nepadla jeho milenka, jsouc právě tak boží stvoření jako krejčí, jenž ty šaty udělal? – A to tím spíše, smím-li se tak vyjádřit, když, jak se říká, žena padá, jak ji kdo napadne. V té věci se přičiním. Troufám si o sobě říci – a u člověka není to ješitnost, obrátí-li se o radu k zrcadlu ve svém vlastním pokoji – tedy troufám si říci, že obrysy mého těla jsou tak úměrně taženy jako jeho; jsem rovněž tak mlád, jsem silnější, ne

pod ním dary štěstěny, nad ním výhodami světa i rodem, stejně obratný v službě válečné a znamenitější v souboji; – a přece a přece ten vrtohlavý tvor miluje jeho, mně navzdory. Co medle jest člověk smrtelný! Posthume, tvá hlava, která ti teď sedí na plecích, do hodiny bude sražena; tvá milostnice zneuctěna; tvůj oděv před tvýma očima na kusy rozsekán; i až to vše vykonám, dokopám ji domů k otci, který snad se trochu pohněvá nad mým drsným chováním; ale matka, která má jeho rozmary úplně v moci, obrátí vše k mému prospěchu. Koně mám bezpečně uvázaného; ven, meči, a konej dílo krvavé! Štěstěno, vydej je v ruce mé! Ano, právě zde mají se setkat, jak mi to bylo vylíčeno; a ten chlap se neodváží mne oklamat.

Odejde.

Scéna druhá

Před jeskyní Belariovou.

Vystoupí z jeskyně Belarius, Guiderius, Arviragus a Imogena.

Belarius (*k Imogeně*). Tys churav, zůstaň tady v jeskyni;
my po honbě se k tobě vrátíme.

Arviragus (*k Imogeně*). Můj bratře, zůstaň; cožpak nejsme bratry?

Imogena. Tak měl by býti člověk člověku;
leč prach a prach⁶⁴ se liší v důstojnosti,
ač oba prachem jsou. Jsem velmi churav.

Guiderius. Vy jděte na lov, já s ním zůstanu.

Imogena. Tak příliš nestůňu; však nejsem zdrav,
ač nikterak tak městsky rozmazlen,
bych řek, že umírám, než zastůňu.
Jen tedy, prosím vás, mne nechte zde
a jděte za svým denním povoláním:
zvyk porušený všechno poruší.
Jsem churav, ale vaše přítomnost
mi neuleví; ty, jimž družnými
být nelze, nepotěší společnost.
Tak příliš zle mi není, neboť možno
mi mluvit o tom. Prosím, svěřte mi
svůj byt; já neuzmu vám ničeho
krom sebe, a když umru, bude to
jen krádež chudičká.

Guiderius. Já miluji tě;
již jsem to řek; a velikostí svou
ať jakákoliv již jest láska má,
svou váhou lásce té se vyrovná,
již chovám k svému otci.

Belarius. Jak? – Co, co?

Arviragus. Hřích-li to jest, můj otče, mluvit tak,
já s vinou bratrovou jsem zajedno.
Sám nevím, proč mi drahým tak ten hoch.
Řeks jednou sám, že lásky příčina
jest bez příčiny. Kdyby u dveří
zde máry stály a já tázán byl,
kdo umřít má, já děl bych: „Otec můj,
a ne ten jun.“

Belarius (*stranou*). Ó myslí vznešená!
Ó vzácná příroda a velké símě!
Jen sketa skety, nízkost nízkost plodí

a příroda v svém zrn⁶⁵ mouku rodí
i otruby; jeť mrzkost v ní i čest.
Jich otcem nejsem, a to zázrak jest,
proč toho zde víc milují než mne. –
(*K Arviragovi a Guideriovi*) Jde na devátou.

Arviragus. Měj se dobře, bratře.

Imogena. Bud' štěstí s vámi.

Arviragus. A ty bud' nám zdráv.
Již pojd'me, otče.

Imogena (*stranou*). To jsou dobří lidé. –
Ó bozi, jaké lži jsem slýchala!
Náš dvořan dí, že mimo dvůr vše divé;
ó, jak jsou tyto řeči nepravdivé!
Netvor se rodí v moře hlubokosti
a malé říčky chutné ryby hostí.
Jsem nemocna, až srdce mi to svírá;
Pisanio, teď okusím tvůj lék.

Vezme dávku z krabičky.

Guiderius. Já k sdílnosti jej pohnout nemohl;
řek, že je stavu urozeného,
však nešťasten; že nepoctivě soužen,
však poctiv sám.

Arviragus. Tak odpověděl mně;
však řek, že později se dozvím víc.

Belarius. Již do pole, již do pole! – My zde
tě zatím necháme; jdi, odpočiň si.

Arviragus. Tak příliš dlouho nebudeme pryč.

Belarius. Jen prosím, nestonej, neb musíš být
nám hospodyňkou.

Imogena. Zdráv či nemocen,
vždy jsem vám vděčen.⁶⁶

Belarius. Vždy mít budeš zač.

Imogena vejde do jeskyně.

Ten hoch, ač nyní jest tak zubožen,
jak zdá se, z dobré krve pochází.

Arviragus. Jak zpívá andělsky!

Guiderius. Jak čistě vaří;
on z kořínků nám krájí písmenky
a dává chuti naší polévce,
jak sama Juno churavěla by
a on jí připravoval pokrmy.

Arviragus. Tak ušlechtilé pojí s úsměvem
svůj povzdech, jak by povzdech byl, čím jest,
jen proto, úsměvem že nemůž být,
a úsměv jak by povzdechu se smál,
že prchnout chce z tak božské svatyně
a s větrem splynout, jemuž plavci lají.

Guiderius. Já pozoruji, žal a trpělivost
že kotví v něm a svými kořeny
se splétají.

Arviragus. Kéž trpělivost roste
a žal, páchnoucí bez, ať kořen tlící

od révy odpoutá, dál mohutnicí!⁶⁷

Belarius. Jest pozdní jitro, vzhůru již! – Kdo tam?

Vystoupí Cloten.

Cloten. Ty poběhlíky najít nemohu;
chlap měl mne za blázna; jsem unaven.

Belarius. „Ty poběhlíky!“ – Nemyslí-li nás?
Tak zdá se mi, jak znal bych jej; – toť Cloten,
syn královnin. Nějaké zálohy
se obávám. Ač jsem již tolik let
ho neviděl, vím přece, že to on.
Jsme psanci: pryč!

Guiderius. Jest samojediný.
Ty, otče, s bratrem podívejte se,
má-li tu někde jaké soudruhy.
Jen pryč a nechte mne s ním samotna.

Odejdou Belarius a Arviragus.

Cloten. Hoj, stůjte! Kdož jste vy, co přede mnou
tak utíkáte? – Jakýs otrok ty?

Guiderius. Já otročtěji nikdy nejednal,
než odpověď když dávám otroku,
jej neudeřiv hned.

Cloten. Tys loupežník
a zbojník, padouch. Vzdej se, zloději!

Guiderius. A komu? – Tobě? – Kdož jsi ty? Či nemám
tak silné paže jako ty? – A srdce
tak statečné? – Tvá slova, přiznávám,
jsou honosnější, neboť nenosím
svou dýku v ústech. Pověz mi, kdo jsi
a proč se ti mám vzdát?

Cloten. Ty podlý rabe,
což po mém šatu nepoznáváš mne?

Guiderius. Ne, lotře, ani tvého krejčího,
jenž jest tvůj děd a udělal ten šat,
jenž dělá tebe, jak se podobá.

Cloten. Ty chlape vybraná, můj krejčí mi
ty šaty nedělal.

Guiderius. Tož tedy pryč!
A tomu poděkuj, kdo ti je dal.
Jsi jakýs bloud a jest mi ošklivo
tě udeřit.

Cloten. Zlolajný lupiči,
mé jméno slyš a chvěj se.

Guiderius. Jaké jest?

Cloten. Cloten, ty padouchu.

Guiderius. Cloten – ty dvojnásobný padouchu,
ať jest tvé jméno, nezatřese mnou;
spíš by mnou hnulo, kdyby ropucha
neb zmije, pavouk, bylo jméno tvé.

Cloten. Nuž, k tvému zděšení, ba zmaru věz,
že jsem syn královnin.

Guiderius. To líto mi;
neb nezdáš se tak dobrý jak tvůj rod.

Cloten. Ty nemáš strach?

Guiderius. Těch, které v úctě mám,
se bojím: lidí moudrých; bláznům však
se vysměju a nebojím se jich.

Cloten. Tož smrtí zemři! – Až tě zabiju
svou vlastní rukou, půjdu za těmi,
co prchli přede mnou, a vaše hlavy
nad brány vetknu města Ludova.⁶⁸
Vzdej se, ty sprostý horský lupiči!
Odejdou bojujíce.

Vrátí se Belarius a Arviragus.

Belarius. Nižádných soudruhů?

Arviragus. Ni živé duše; mýlil jsi se v něm.

Belarius. To nevím; dávno jsem ho neviděl;
však čas od oné doby nesetřel
ni rysu s tváře, kterou tenkrát měl.
Hlas trhaný a mluva hlomozná
však byly jeho. Ano, jsem tím jist,
že byl to Cloten sám.

Arviragus. Na těchto místech
jsme opustili je. Kéž bratr můj
s ním dobře pořídil! Tys povídal,
že jest tak zlý.

Belarius. Než v muže dorostl,
nižádné hrůzy neobával se;
však myslím, nedostatek rozumu
že často budí neohroženost.⁶⁹
Hle, bratr tvůj.

Vrátí se Guiderius s Clotenovou hlavou.

Guiderius. Ten Cloten blázen byl
a prázdný měšec; nebylo v něm peněz.
Sám Herkules by mozek nebyl moh
mu vyrazit; neb neměl žádného.
Leč kdybych býval neudělal to,
ten blázen teď by nesl hlavu mou
jak jeho já.

Belarius. Co jsi to učinil?

Guiderius. Víím dobře, co: já hlavu srazil jsem
jakémus Clotenu, jenž řekl mi,
že jest syn královnin, a nazýval
mne zrádcem, lupičem a přísahal,
že jednou rukou zmocní se nás všech,
a hlavy sraziv nám, jež – díky bohům –
nám sedí na plecích, je povztyčí
nad městem Ludovým.

Belarius. Jsme ztraceni.

Guiderius. Co, dobrý otče, ztratit můžeme
než to, co přísahal, že vezme nám,
– náš život? – Zákony nás nechrání.
Nač tedy býti takým slabochem
a dopustit, by zpupná hrouda masa
nám hrozila a sama hrála si

i na soudce i kata, proto jen,
že zákon hledat⁷⁰ se bojíme?
Měl někde společníky?

Belarius. Živé duše
jsme nespátřili, ač to rozum dá,
že není bez nějakých soudruhů.
Sic býval vždy pln proměnlivosti
v svých rozmarech a tato vedla jej
vždy od zla k horšímu, však troufalost,
ba čirá šílenost jej nemohly
tak zbavit rozvahy, by přišel sám
na tato místa; ač tam u dvora
snad doslechl, že lidé takoví
jak my zde v jeskyni se skrývají,
zde loví, psanci jsou a mohli by
se časem rotou mohutnější stát.
To zvěděl snad, a jak mu podobno,
se vypravil a zapřísahal se,
že lapí nás; ač těžko uvěřit,
že přišel sám, neb není smělý tak
a oni k tomu nesvolili by.
Jest tedy vážná příčina se bát,
že toto tělo nebezpečnější
má patu nežli hlavu.

Arviragus. Osud náš
ať splní se, jak bozi určili;
však bratr můj přec dobře učinil.

Belarius. Dnes proti vůli šel jsem na honbu;
Fideliova nemoc činila
mi cestu dlouhou.

Guiderius. Jeho vlastním mečem,
jímž na mé hrdlo mířil, uťal jsem
mu hlavu; do bystřiny hodím ji
tam pod skalou; ať plove do moře;
a poví rybám, že to Cloten jest,
syn královnin. Víc nedbám ničeho.
Odejde.

Belarius. Mám strach, že pomstí se to. Polydore,
kež bys to neučinil – ačkoliv
ta chrabrost sluší ti, jak náleží.

Arviragus. Kéž já to učinil a pomsta stihla
jen mne! Sic miluji tě bratrsky,
můj Polydore, ale závidím ti,
že o ten skutek jsi mne oloupil.
Teď pomsta jakákoliv – může-li
jen lidská síla čelit jí – nás hledej
a doháněj nás k zodpovědnosti!

Belarius. Nuž, stalo se. A na lov pro dnešek
se nevydáme již a nebezpečí
též hledat nebudem, kde nekyne
nám pranic dobrého. Jdi do jeskyně
a buď tam kuchařem s Fidelem.

Já počkám zde; až prchlý Polydor
se navrátí, hned přijdem k obědu.

Arviragus. Můj chorý, ubohý Fidelio! –
Jdu k němu rád. Bych ruměncem mu vrátil,
já celou župu takých Clotenů
bych nechal krváčet a ještě bych
se chlubil lidskostí.

Odejde.

Belarius. Ó bohyně,
ty velká přírodo, jak slavíš se
v těch junech knížecích! Jsou mírní tak
jak zefyr, fialku když podvívá
a nezhoupá něžnou korunkou;
a zas tak drsní, královská když krev
se vzbouří v nich, jak nejdrsnější víchr,
když horskou sosnu porve za kštici
a v rokli sehne ji. Toť zázrakem,
že tajný pud v nich tvoří bez učení
cít královský, čest bez učitelů,
mrav, neviděný na jiných, a chrabrost,
jež na divoko roste v nich, však žeň
tak dává, jak by byla nasetá. –
Přec jen to podívno, co znamená
ten příchod Clotenův – a jeho smrt
co as nám přinese.

Vystoupí Guiderius.

Guiderius. Kde jest můj bratr?
Já špalkovitou hlavu Clotenovu
jsem poslal k jeho matce s poselstvím
po řece dolů; nežli vrátí se,
trup necháme si tady v zástavě.

Slavná hudba.

Belarius. Můj nástroj umělý! Slyš, Polydore,
jak zvučí! Ale z jaké příčiny
jej Cadwal spustil? Slyš.

Guiderius. Jest bratr doma?

Belarius. Teď právě zašel do sluje.

Guiderius. Co myslí?

Od smrti drahé matky mé ten nástroj
byl němý. Věci slavné měly by
jen k slavným věcem sloužiti. Co jest?
Triumfy pro nic, nárek nad vrtochy
jsou rozkoš opic, žal pro malé hochy.
Jest Cadwal šílen?

Vystoupí Arviragus s Imogenou jako mrtvou v náručí.

Belarius. Hle, tu přichází
a v náručí má hroznou příčinu
té hudby,⁷¹ pro niž jsme ho kárali.

Arviragus. Ptáče jest mrtvo, s nímž tak pečlivě
jsme piplali se. – Chtěl bych raději
od šestnácti do šedesáti let
se skokem přenést a mrštný krok

dát za berly než spatřit toto zde.

Guiderius. Ó vonná, nejkrásnější lilie!

Můj bratr v náručí tě nenese
ni zpola sličnou tak, jak bývala,
kdyžs rostla samotna.

Belarius. Ó těžká myslí!

Kdož kdy se doměřit moh tvého dna,
kdo nořidlem tvůj náplav prozkoumat,
by poznal břeh, kam znavená tvá loď
se nejsnadněji vleče k přístavu!
Ó blahoslavené ty stvoření!
Ví Joviš, jaký mužný věk ti kynul; –
já, hochu, vím, žes těžkou myslí zhynul.
Jak jsi ho našel?

Arviragus. Ztuhlého, jak vidíš;

tak usmíval se, jako byla by
jej muška ulechtala do spaní,
ne smrti hrot, jemuž se vysmíval;
líc pravou opřenu měl o polštář.

Guiderius. Kde?

Arviragus. Na zemi; a ruce křížem, tak. –

Já domníval jsem se, že spí, a zul
své okované dřevěnky, v nichž krok
byl příliš hlučný.

Guiderius. Baže jenom spí;

a odešel-li, bude jeho hrob
jen jako lůžkem; víly choditi
tam budou k jeho mohyle a červ
se netkne ho.

Arviragus. Co léto potrvá

a já zde budu žít, Fidelio,
nejkrásnějšími květy vyzdobím
tvůj truchlý rov; nebude scházeti
tam bledá prvosenka, květina
tak nyní tvojí líci podobná;
ni zvonky, modré jako žilky tvé,
ni lupen šípkový, jež nechci lehčit,
jenž ale sladkou vůní nepředčil
tvůj dech. To všechno také červenka⁷²
by snesla ti v soucitném zobáčku
– ó ptáče, trpce zahanbující
zbohatlé dědice, již nechají
své otce bez pomníků ležeti! –
a k tomu hebký mech, když není květů,
by chránila tvé tělo přes zimu.

Guiderius. Dost, prosím tě, a nepohrávej si

dívčími slovy s tím, co je tak přísnou!
Již pochovejme ho a vytržením
to neoddalujme, co slušný dluh.
Nuž, ke hrobu!

Arviragus. Kam položíme ho?

Guiderius. K své dobré mateři Eurifile.

Arviragus. Tak buď. – A teď, ač zdrsněly nám hlasy
na mužný zvuk, mu k pohřbu zapějme,
jak tenkrát matce své; týmž nápěvem
i slovy; jenom kde „Eurifile“
tenkrát znělo, buď „Fidelio“.

Guiderius. Cadwale,
já zpívat nemohu, jen plakat budu
a slova říkat s tebou; neboť když
zpěv žalný není zladěn, horší jest,
než kněží jsou a kostely, když lhou.

Arviragus. Tedy svůj žalozpěv jen mluvit budem.

Belarius. Jak vidím, velké hoře menší hojí;
neb Cloten docela byl zapomněn.
Přec, hoši, jen byl královnin to syn,
i ač k nám vešel jako nepřítel,
již vzal, to pomněte, svou odplatu.
Ač prostý, mocný spolu trouchnivějí
a jedním prachem jsou, přec uctivost,
ten anděl světa, činí rozdíly
míst mezi velkými a nízkými.
Náš nepřítel byl knížecího rodu,
i ač byl od vás zbaven života
co nepřítel, přec budiž pochován
co kníže.

Guiderius. Buď tak dobrý, přines jej.
Thersita tělo právě tak je ctné
jak Ajantovo, když jsou oba mrtvi.

Arviragus. Než s ním se vrátíš, my zde odříkáme
svou píseň pohrobní. Ty, bratře, začni.

Belarius *odejde.*

Guiderius. Dřív, Cadwale, musíme položit
jej hlavou k východu; náš otec má
své k tomu příčiny.

Arviragus. To pravda jest.

Guiderius. Nuž, tedy pojd' a uložíme jej.

Arviragus. Tak. – Začni.

Píseň.

Guiderius. Již se neboj v slunci znoje
ani kruté zimy chvění;
skončeno je dílo tvoje,
domů šels a vzal mzdu denní:
Zlatí hoši, dívky, ach,
jako nuzák⁷³ přejdou v prach.

Arviragus. Již se neboj mocných zlostí;
tyran ranou neškodí ti;
o chléb, šat již klopot dosti;
tobě dub jest jako síť:
mudřec, lékař, žezlo, nach,
jak to vše se zhrouť v prach.

Guiderius. Již se neboj blesku plání

Arviragus. ani hromového třesku;

Guiderius. pomluv, na cti utrhaní;

Arviragus. konec radosti i stesku.

Oba. Mladí milenci se, ach,
s tebou sloučí v jeden prach.

Guiderius. Zaklínač ať nebudí tě!

Arviragus. Kouzel moc ať neruší tě!

Guiderius. Bludný duch ať opustí tě!

Arviragus. Všechno zlo ať ušetří tě!

Oba. Tiše lež do věčných dob;
a buď proslaven tvůj hrob!

Vrátí se Belarius s tělem Clotenovým.

Guiderius. Náš obřad skončen; tady polož jej.

Belarius. Zde trochu květin; o půlnoci víc.

Ty byliny, jež chladnou rosou noční
jsou skropeny, za hrobů ozdobu
se nejlíp hodí. – Sypte na tváře. –
Dřív kvítí byli jste, teď zvadlé zcela;
tak zvadne to, jímž kryjem vaše těla. –
Nuž pojd'te, poklekneme opodál.
Zem, jež je vydala, je vzala zase;
jich radost zde i žalost skončila se.

Odejdou Belarius, Guiderius a Arviragus.

Imogena (procitne). Tak, pane, do Milfordu! – Kudy jít?

Dík. – U těch křovin? – Daleko tam, prosím?

Můj milý bože, – ještě tam šest mil?

Já šel jsem celou noc – šel, opravdu;

zde lehnu si a pospím. – Pomalu!

Jen žádných spolunoclehářů, ne!

Ó bohové a bohyně!

Spatří tělo Clotenovo.

Ty květy

se podobají světa radostem;
ten zkrvácený muž je strastí v něm.
Přec doufám, že to sen! – Mně zdálo se,
že hospodařím v jeskyni a vařím
u dobrých lidí; – není tomu tak:
to byla jenom střela z ničeho
a vylučená po ničem, jak mozek
to z dýmů tvoří; vždyť i naše oči
jsou často slepy jak náš úsudek.
Ba věru, ještě bázní chvěju se.
Zbývá-li v nebi krůpěj slitování,
tak malá jen jak oko střízlíka,
ó strašní bozi, přejte mi jí část!
Sen trvá; i jak bdím, jest mimo mne
tak jako ve mně; nesmyslen, však cítěn.
Muž bez hlavy! – A oděv Posthumův!
Znám tvar té holeně; toť jeho ruka;
toť noha, jakou Merkur měl a Mars;
páž Herkulova; –jenom⁷⁴ ve tváři
byl Joviš sám. – Což v nebi vraždějí?
– Jak! – Tvář je pryč! – Pisanio, vše kletby,
jež vmetla šílená kdys Hekuba

na hlavy Řeků, tebe stihněte,
a k tomu moje! Tys byl ve spolku
s tím bohopustým d'áblem, Clotemem,
a zavraždil jsi mého manžela.
Psát, číst buď od té chvíle na věky
věc zrádců! – Pekelný Pisanio,
ty podvodnými listy – prokletý! –
jsi srazil hlavní stožár s paluby
té nejkrásnější lodi na světě!
Ó Posthume, – kde jest tvá hlava, kde?
Ach, běda mi, kde jest? – Pisanio
přec moh tě vraždit do srdce a hlavu
ti ponechat. – Jak mohlo to jen být?
Pisanio? – Tož on a Cloten! – Zloba
a zištnost jejich připravily mi
to hoře zde. – Ó jasno to, tak jasno!
Lék, jež mi dal a o němž řekl mi,
že vzácný jest a posilující,
zdaž nebyl, jak jsem toho zkusila,
mých smyslů vrahem? Tím jest jisto vše.
Tot' čin Pisaniův a Clotenův!
Ó, zbarvi krví svou mou zbledlou tvář,
ať hrůznějšimi zdáme se být těm,
kdož snad nás najdou. – Choti můj, můj choti!

Klesne na tělo.

Vystoupí Lucius, Setník, jiní důstojníci a Hadač.

Setník. A k zdejšími také galské legie,
jak rozkázal jste, přepravily se
již přes moře a očekávají
vás tady v Milfordu, kde lodě kotví.
Jsou pohotově.

Lucius. Jaké zprávy z Říma?

Setník. Lid hraniční a šlechtu italskou
již senát vyzval; srdce ochotná,
jež čackou službu zde nám slibují.
Jich velitel jest chrabrý Jachimo,
Syennův⁷⁵ bratr.

Lucius. Kdy as přibudou?

Setník. Jak jen se zvedne vítr příznivý.

Lucius. Ten spěch nám dává krásné naděje.

Již vojska zdejší ať se přehlédnou
a každý velitel ať toho dbá. –
Nuž, příteli, jaký jsi posledně
měl sen o této válce?

Hadač. Dnešní noc
mi sami bozi dali vidění –
já postil se a modlil o jich zvěst – :
pták Jovův, římský orel, vyletěl
z vlhkého jihu semo k západu
a zmizel ve slunečných paprscích.
To značí – leda že by hříchy mé
mou věštbu kalily –, že římský voj

mít bude zdar.

Lucius. Tak často se ti zdej,
a nikdy mylně. – Zvolna! – Jaký kmen⁷⁶
to tady leží zbaven vrcholu?
Ta troska jeví, že to bývala
kdys vzácná budova. – Jak! – Panošík!
Jest mrtev, nebo na něm spí? – Spíš mrtev,
jeť hrozno přírodě si lože stlát
u zemřelých neb na mrtvolách spát.
Jak v tváři vypadá ten hoch?

Setník. Jest živ.

Lucius. Cos tedy poví o té mrtvole.
Slyš, mladý hochu, o svých osudech
nám zprávu podej, neboť, jak se zdá,
k doptání vybízejí. – Kdo je ten,
z něhož si děláš polštář krvavý?
Neb kdo to byl, jenž krásný obraz ten
zde zmařil proti čacké přírodě?
Cos ty měl na té trosce žalostné?
Jak stalo se to? Kdo byl on? Kdos ty?

Imogena. Já nejsem nic; a jsem-li něco, lépe,
bych ničím nebyl. To zde byl můj pán,
Brit velmi statečný a předobry,
jenž, ubit od horalů, leží zde.
Ach běda, takých pánů není víc;
ať bloudím od východu k západu
a volám o službu a mnohou zkusím
a ve všech dobrých věrně sloužit budu,
již takového pána nenajdu.

Lucius. Žel, dobrý hochu! – Steskem dojímáš
ne méně nežli krví svou tvůj pán.
Rci, milý druhu, jak se jmenoval?

Imogena. Richard du Champ.
(*Stranou*) Když lhu a neškodím,
ač bohové to slyší, doufám přec,
že odpustí mi. – Jakže,⁷⁷ pane můj?

Lucius. Jak tobě říkají?

Imogena. Fidelio.

Lucius. Ba takovým jsi věru s celou duší;
tvá věrnost jménu, jí tvé jméno sluší.
Chceš u mne službu zkusit? Neříkám,
že budeš pána mít tak dobrého,
však méně milován, věř, nebudeš.
List od římského císaře, byť konsul
jej přinášel, by u mne neprospěl
ti víc než tvoje vlastní hodnota.
Pojď se mnou.

Imogena. Půjdu, pane. Ale dříve
chci s vůlí bohů před mouchami skrýt
zde tělo svého pána hluboko,
jak jenom tyto rýče ubohé
Ukazuje ruce.

se mohou dohrabat; a divokým
až lesním lupením a ostružím
hrob jeho pokryju a odříkám
sto modliteb – to takových, co znám,
a po dvakráte –, zapláču a vzdychnu;
a tak tu jeho službu opustím
a půjdu za vámi, když ráčíte.

Lucius. Tak, dobré dítě; a já otcem tvým
ti budu víc než pánem. – Přátelé,
ten hoch nás učí mužné povinnosti;
kde rostou nejkrásnější chudobky,
mrtvému místo najdem; kopími
a dřevci vykopáme pro něj hrob.
Nuž, zvedněte ho. – Pro tebe tvůj pán
bud', hochu, ctěn, jak vojín pochován.
Již hlavu vzhůru, žal svůj zkonejší:
po mnohém pádu vstanem šťastnější.
Odejdou.

Scéna třetí

Komnata v paláci Cymbelinově.

Vystoupí Cymbelin, dvořané, Pisanio a družina.

Cymbelin. Znov dojděte se poptat, jak jí jest.

Odejde Sloužící.

Tot' horečka, jež zachvátila ji
pro nepřítomnost syna jejího,
a blouznění, jež hrozí životu.
Ó nebesa, jak těžce pojednou
jste dotkla se mne! – Imogena pryč,
ta velká radost mého života;
má královna na loži smrtelném,
to v čas, kdy hrozí válka strašlivá;
syn její zmizel, teď tak potřebný;
– tot' rány, v kterých není útěchy.
Však z tebe, člověče, jenž bezpečně
měls vědomost o jejím odchodu
a teď tak nevědomým děláš se,
řeč vynutíme zlymi mučidly.

Pisanio. Můj život, pane, který vaším jest,
do vaší vůle kladu pokorně.
Však o své kněžně nevím ničeho,
kde jest, proč odešla, kdy vrátí se.
Jen prosím Vaši Milost, mějtež mne
za sluhu věrného.

První dvořan. Můj dobrý králi,
v den, kdy jsme pohřešili ji, byl zde;
já ručím za něho, že věren jest
a ve všem oddaně se zachová.
Po Clotenovi velmi horlivě
se pátrá již a nepochybuji,
že bude nalezen.

Cymbelin. Čas bouřliv jest.

(*K Pisaniovi*) Pro tentokrátě ještě ušel jsi;
však naše podezření trvá dál.

První dvořan. Rač Vaše Milost na vědomí vzít,
že všechny římské voje z Galie
již k našim břehům doplavily se
a s nimi čtyř římských šlechticů,
jež vyslal senát.

Cymbelin. Teď jen radu mít
své královny a syna! – Příliš mnoho
těch věcí úžasných se shrnulo.

První dvořan. Můj dobrý králi, vaše hotovost
se může utkat s vojskem silným tak,
jak o něm slyšíte; a více-li
jich přijde, na více jste připraven.
Jest jenom třeba s lidem vytrhnout,
jak sám si žádá.

Cymbelin. Díky; pojďme již
a čelme době, jak nás vyzývá.
Strach z toho nemáme, čím Itálie
nás může ohrozit; nás trápí jen,
co zde se děje. – Vzhůru!

Odejdou všichni kromě Pisania.

Pisano. Od svého pána nemám písmene,
co psal jsem mu, že Imogena mrtva;
toť podivné; a také o své paní
jsem slůvka nedoslech, ač slíbila,
že dá mi často vědět o sobě.
Těž nevím, co se děje s Clotenem,
a tak jsem ve všem jako pomaten.
Ať samo nebe všechno dále řídí!
V čem klamu, poctiv jsem, a nevěren,
jen abych věren zůstal. – V této válce
svou lásku k domovině osvědčím,
že o tom zví sám král; neb v boji padnu.
Co pochybno, čas objasní v svém běhu:
i bez vesla loď někdy dojde břehu.

Odejde.

Scéna čtvrtá

Wales. – Před jeskyní Belariovou.

Vystoupí Belarius, Guiderius a Arviragus.

Guiderius. Hluk všude kolem nás.

Belarius. Dál od něho!

Arviragus. Kde radost života, když zavíráme
jej před činem a nebezpečenstvím?

Guiderius. A jaká naděje nám kyne v tom,
když skrývati se budem? Římané
buď jako Británcé nás usmrtí,
aneb nás přijmou jako surové
a zvrhlé přeběhlíky na ten čas,
co budem sloužiti jich výhodě,
a pak nás zabijí.

Belarius. Dál, synové,
dál do hor, kde nám kyne bezpečnost!
Neb k vojsku královskému nelze jít:
jeť příliš nová Clotenova smrt;
nás neznají a nejsme z jejich čet.
To způsobí, že budou vyzvídat,
kde žili jsme, a tak nás přinutí
k vyznání toho, co jsme spáchali,
a smrtí za to zodpovídáme
na krutých mučidlech.

Guiderius. Tot' obava,
jež tobě v takých dobách nesluší
a nedostačí nám.

Arviragus. Jeť nepodobno,
že uslyší-li římské koně ržát
tak nablízku⁷⁸ a v římských táborech
zář ohňů uvidí – tak majíce
i sluch i oči plně zaujaty –,
že kvůli nám svůj budou mařit čas
a vyzvídati, odkud přišli jsme.

Belarius. Ó, mnozí v jejich vojšti znají mne;
a viděli jste, že tak dlouhá léta,
ač tenkrát mlád byl, nevyhladila
z mé mysli Clotena. A kromě toho,
král není hoden ani služby mé,
ni lásky vaší: moje vyhnanství
jest příčinou, že bez vychování
jste zůstali a uvrženi jste
v ten krutý život; ano zbaveni
všech nadějí na štěstí lahodné,⁷⁹
jež slibovala vaše kolébka,
a musíte od vedra letního
se dáti ožehat a otroky
být zimy třeskuté.

Guiderius. Než býti tak,
jest lépe nebýt. Prosim, k vojsku pojd';
já a můj bratr jsme tam neznámí,
ty zapomenut a tak zarostlý,
že nebudou tě bráti na potaz.

Arviragus. Jak že to slunce září, chci tam jít!
Zač stojí to, že nikdy nezhled jsem,
jak člověk umírá! – Že sotva krev
jsem viděl kdy krom plachých zajíců,
koz divokých⁸⁰ a srn! – Že na koně
jsem nikdy neused krom takého,
co nosil jezdce podobného mně,
jenž nikdy neměl ostruh na patách
ni železek! – Mně stydno pohlednout
na svaté slunce, jeho blaživým
se těšit paprskům a zůstávat
tak dlouho ubožákem nezvěstným.

Guiderius. Ať nebe svědkem, půjdu! – Chcete-li

mi, otče, svoje požehnání dát
a propuštění, budu o sebe
mít lepší péči; nechcete-li však,
ať z rukou římských los můj dopadne
tím dříve na mne.

Arviragus. Také na mne; amen.

Belarius. Svých životů když sobě vážíte
tak lehce, nač bych já víc pečoval
o vetchý život svůj? – Jdu s vámi, hoši!
A za otčinu padnete-li v boji,
ať vaše mohyla je také mojí.
Již dál! – (*Stranou*) Čas dlouhý jim; krev plane v líci;
až tryskne, ukáží se králevici.

Odejdou.

JEDNÁNÍ PÁTÉ

Scéna první

Británie. – Římské ležení.

Vystoupí Posthumus s krvavým šátkem.

Posthumus. Tak, zkrvácený šátku, nechám si tě;

vždyť přál jsem sobě, bys tak zbarven byl.

Vy, mužové, z vás každý kdyby chtěl

tak počínati si, jak mnohý z vás

by vraždil ženu, lepší než je sám,

pro malý poklesek! – Pisanio,

kdo dobrý sluha, všechny rozkazy

vždy nekoná; jen spravedlivé plnit

jest povinnost. Ó bozi, kdybyste

se byli mstili za můj každý hřích,

živ nebýval bych, abych k tomuto

byl nabádal; tak čacká Imogena

by byla zachována k pokání

a vaše pomsta mohla postihnout

mne bídného, jenž zasloužil jí víc.

Však žel, vy mnohé k sobě běrete

pro malé chyby, a to z lásky k nim,

by neklesali hloub; a jiné opět

zlo na zlo necháváte hromadit

– a každé další horší prvního –

a potom nad ním vzbudíte v nich strach

k jich vlastní spáse. Ale Imogena

jest vaše teď; svou vůli konejte

a spásou mou buď poslušenství k vám!

Se šlechtou italskou jsem přišel sem,

bych s královstvím své choti bojoval.

Však dost, Británie, že zabil jsem

tvou vládkyni – dost! – víc tě nezraním.

A protože slyšte, dobrá nebesa,

můj záměr trpělivě: odložím

ten oděv italský a obleknu

šat britských sedláků; tak bojovat

chci proti vojsku,⁸¹ s kterým přišel jsem,

tak za tě, Imogeno, zemřít chci,
ty, pro kterou můj život beztoho
jest každým dechem smrt; tak neznám zde
a nelitován ani nenáviděn
chci nebezpečí vrhati se v tvář.
Víc udatenství poznej ve mně svět,
než prozrazuje mého šatu vzhled.
Ó nebe, dej mi sílu Leonatů!
Běh světa zahanbím – mrav nový pevně
chci započít: být v sobě víc než zevně.
Odejde.

Scéna druhá

Bojiště mezi britským a římským táborem.

Vystoupí z jedné strany Lucius, Jachimo, Imogena a římské vojsko; z druhé strany vojsko britské; Leonatus Posthumus za ním jako prostý bojovník. Přejdou. Potom vrátí se Jachimo a Posthumus potýkajíce se. Posthumus zvítězí, odzbrojí Jachima a opouští jej.

Jachimo. Tíž viny, jež mi leží na prsou,
mně mužnost ubírá. – Já prolhaně
jsem vinil ženu, kněžnu země té,
a zdejší vzduch teď oslabuje mne.
Jak jinak byl by mohl taký chlap,
ten otrok hroudy, překonati mne
v mém povolání? – Rytířskost a čest,
jak já ji nosím, na potupu jest;
a předčí-li tvá šlechta, Británie,
tak toho paroba, jak od něho
by zastíněn byl z našich pánů mnohý,
my sotva muži jsme, a vy zde bohy.
Odejde.

Bitva trvá; Britové prchají; Cymbelin jest zajat. – Nato vystoupí mu na pomoc Belarius, Guiderius a Arviragus.

Belarius. Hoj, stůjte, stůjte! Půdy výhoda
jest naše; průsmyk dobře obsazen;
nic neporazí nás než padoušství
a postrach.⁸²

Guiderius, Arviragus. Stůjte, stůjte, bojujte!

Vrátí se Posthumus a staví se k Britům; vysvobodivše Cymbelina, odejdou. – Potom vrátí se

Lucius, Jachimo a Imogena.

Lucius. Pryč, hochu, od vojska a zachraň se;
neb tady přítel vraždí přítele
a zmatek taký jest, jak byla by
již válka slepá.

Jachimo. Čerstvé posily
jim přišly na pomoc.

Lucius. Den podivně
se obrátil; buď zavčas posilu
si vyhledejme, nebo prchněme.
Odejdou.

Scéna třetí

Jinde na bojišti.

Vystoupí Posthumus a britský Šlechtic.

Šlechtic. Jdeš z bojiště, kde stáli zůstali?

Posthumus. Tak jest; a jak se zdá, od uprchlých
jste přišel vy.

Šlechtic. Tak jest.

Posthumus. A za potupu

to nemějte; vše bylo ztraceno,
jen nebe válčilo; král odtržen
od křídel vojska, šiky rozbity
a vidět jenom hřbety Británců
v dál prchajících úzkým úvozem;
a nepřítel, pln smělé odvahy
a jazykem krev zrovna chlemtaje,
více práce má než k ní nástrojů,
vše dobíjel, i na smrt raněné,
i ty, kdož jenom lehce dotknuti,
i takové, co strachem padli jen,
až těsný úvoz ucpán vršitě
byl trupy raněnými odzadu
i zbabělci, již zbyli na živu,
by potom vleklou hanbou zmírali.

Šlechtic. Kde byl ten úvoz?

Posthumus. Těsně u bojiště

a příkopem i náspem ochráněn,
kde starý vojín postřeh výhodu,
muž každým coulem, ručím za něho,
a hoden za ten skutek pro svou vlast
těch let, jichž dospěl jeho bílý vous.⁸³
Ten s dvěma pacholíky, kteří spíš
kdes na vesnici k běhu o závod
se hodili než k řezi takové
a jejichž tváře víc pod masky dam
by patřily – a byly sličnější
těch krasavic, jež z choulostivosti
nebo stydlivosti si je brávají –,
on, slovem, do úvozu vrhnul se⁸⁴
a vzkřiknul na ty, kteří prchali:
„Náš britský jelen na útěku mře,
ne naši mužové! – Ať v temnotu
těch duše sletí, kteří couvají.
Již stůjte, sice my jsme Římany
a jako zvěř vás na smrt poženem,
jíž vyhýbáte se tak zvířecky
a které můžete se uchránit,
když hrozivě se ohlednete jen; –
již stůjte, stůjte!“ – A tak tito tři,
třem tisícům svou rovni důvěrou
i statečností – neb tři rekové
jsou celým vojem, když vše ostatní
nic nepodniká –, slovy: „Stůjte, stůjte!“
při místa výhodě a kouzlem víc
své bohatýrskosti, jež bývala

by v kopí proměnila přeslici,
v ty bledé tváře vehnali zas krev
a vzbudili tam stud, tam zmužilost,
že někteří, kdož zbabělci se stali
jen příkladem – ó, hřích to prokletý
ve válce u těch, kteří začali –,
se jali cestou pohlížeti zpět,
již uběhli, a zuby ceniti
jak lvové na oštěpy lovecké.
Tu stihatel se zaráží a couvá;
řež, divý zmatek: ti, co přiletli
jak orli, jako slípky prchají,
jak otroci, touž cestou, kterou šli
co vítězi. – A naši bázlivci
jak drobtý chleba krušné na cestě,
kde všechno došlo,⁸⁵ v nouzi stávají
se žití záchranou; a k nestřeženým
teď srdcím zadní branku nalezše,
ó nebesa, jak sečou do mrtvých
i umírajících i do přátel,
jež zaplavila vlna dřívější.
Z nich deset, hnaných od jednoho dřív,
teď každý po dvaceti zabíjí:
a ti, kdož raděj chtěli umírat
než v boji čelit, na bojišti teď
se stali smrtonosnou příšerou.

Šlechtic. Tot' byla prapodivná příhoda:
dvě pacholata, kmet a těsný úvoz.

Posthumus. Nic nedivte se; arcit', jak se zdá,
vy raděj nad hrdinstvím žasnete,
o němž je řeč, než byste sám je konal.

Či snad to chcete rýmované mít
a za vtip toho užít? – Tedy tak:
„Úvoz, dva hoši, kmet, jenž hoch byl zase,
Římanům k zmaru, Britům byli k spáse.“

Šlechtic. Jen žádný hněv.

Posthumus. Nač? Přítelem jsem tomu,
kdo před svým nepřítelem běží domů;
neb svého puđu poslechne-li, vím,
že uteče též před mým přátelstvím. –
Hle, učinil jste ze mne veršotepce.

Šlechtic. Již sbohem; žádný hněv.

Odejde.

Posthumus. Jak, ještě zde
to pálí pod nohama? – To je šlechtic!
Ó bído vznešená! – Být na bojišti
a „Co je nového?“ se ptáti mne!
Jak mnohý dnes by býval za to dal
své hodnosti, by tělo zachránil;
a paty ukázal, a umřel přec!
Já proti smrti jako okouzlen
svým hořem, nemohl ji nalézti,

kde stenala, a neucítíl ji,
kde kosila. Ten netvor ohyzdný,
jak divno to, že v zvučných pohárech
se ukrývá a v slovech líbezných
a v měkkém lůžku; že má více sluh
než nás, co v bitvách meče tasíme!
Nuž, smrt si najdu; neboť straníkem
byv nyní Britů, ač ne Britek víc,
zas k těm se přidám, s nimiž přišel jsem.
Dál nechci bojovat a rád se vzdám
i nejprostšímu chlapu, který se
mé plece dotkne. Velikou zde řež
dnes Říman způsobil a veliká
též za ni pomsta Britů musí být.
Mým výkupným jest smrt, a z obou stran
ať hrozí mi, jsem na ni odevzdán;
neb žití u mne ztratilo již cenu
a nějak skončím je pro Imogenu.

Vystoupí dva britští setníci s vojáky.

První setník. Bud' slaven velký Joviš! – Lucius
pad do zajetí. – Onen stařec prý
a jeho syni byli andělé.

Druhý setník. Byl čtvrtý s nimi, v nuzném oděvu,
jenž jako oni útěk zadržel.⁸⁶

První setník. Tak povídá se; ale najítí
z nich nelze nikoho. Stůj! Kdo jsi ty?

Posthumus. Jsem Říman, jenž by tady neklesal,
ti druzí kdyby byli jako on.

Druhý setník. Pes!⁸⁷ – Chopte se ho! Jedna římská noha
se nevrátí, by vypravovala,
jak tady vrány uklovaly je.
On vychloubá se, jak by některým
byl z vyšších. – Před krále ho doved'te.

*Vystoupí Cymbelin, Belarius, Guiderius, Arviragus, Pisanio a zajatí Římané. – Setníci
přivedou Posthuma k Cymbelinovi, který jej odevzdá Žalářníkovi. – Potom všichni odejdou.*

Scéna čtvrtá

Britský žalář.

Vystoupí Posthumus a dva žalářníci.

První žalářník. Teď vás tu neukradnou; máte zámky;
a tak se napaste, jak můžete.

Druhý žalářník. A podle chutě.

Odejdou žalářníci.

Posthumus. Vítej, žaláři,
neb jsi mi tuším cestou k svobodě.
Přec lépe mi než sklíčenému dnou;
neb ten by raděj do věčnosti lkal,
než dal by spolehlivým lékařem
se vyhojiti – který sluje smrt
a k otevření zámků těch jest klíč.
Mé svědomí, tys huře spoutáno
než nohy mé a ruce! Dobří bozi,

ó propůjčte mi nástroj lítosti,
bych odemk závoru! – Pak volnost navždy! –
A stačí-li, že lituji? – Tak dítky
si usmířují otce na zemi;
– a bohové jsou milosrdnější.
Leč musím-li se káti, nemohu
to lépe učinit než v okovech,
víc hledaných než mocí vložených;
a nutno-li k nabytí volnosti
jest především, bych dosti učinil,
víc nežádejte, bych vám navrátil,
než vše, co mám. Víím, že jste vlídnější
než mrzcí lidé, kteří od padlých
svých dlužníků si berou třetí díl,
neb šestý, desátý a nechají
je zbytkem opět zotaviti se.
To není přání mé: za drahý život
mé Imogeny můj si vezměte –
sic ne tak drahý, ale jest to život;
a od vás ražen. V denním oběhu
se každá mince zvláště neváží,
a třeba lehká byla, běře se
jen kvůli rázu; – moji přijměte,
neb vaše jest. Tak, velké mocnosti,
můj účet uznáte-li za pravý,⁸⁸
mé žití vezměte a zbavte mne
těch těžkých závazků.⁸⁹ Ó Imogeno,
s tebou si pouze mlčky promluvíím.

Usne.

Slavná hudba. – Jako zjevení vystupují Sicilius Leonatus, otec Posthumův, stařec v odění válečném; vede za ruku stařenu, svou manželku, Matku Posthumovu. Hudba před nimi. Za jinou hudbou následují oba mladí Leonatové, bratři Posthumovi, s ranami, jak v bitvě padli. Obstoupí spícího Posthuma.

Sicilius. Již, hromovládče, ušetři
mich smrtelných tvé božství;
měj s Martem boj a s Junonou,
jež pro tvá cizoložství
tě kárá, pomstychtiva.
Co spáchal hoch můj ubohý?
Já nepoznal ho dosud;
neb umřel jsem, an v lůně dlel
a čekal na svůj osud.
Ty, jenž prý chráníš siroty
vždy otcovskou svou přízní,
měls být mu otcem, záštitou
před pozemskou tou trýzní.

Matka. Já v bolestech jsem zemřela
Luciny bez přispění;
Posthumus uzřel, vyříznut
a s pláčem, světlo denní,
ach, mezi nepřáteli!

Sicilius. Ctnost předků velká příroda

v něm pěstovala dále
a za otcem Siciliem
se nesl k světa chvále.

První bratr. A když pak dospěl mužných let,
kdo v Britsku hoden dosti
být roven jemu, upoutat
svých darů spanilostí
zrak Imogenin, který z všech
znal nejlíp jeho ctnosti?

Matka. Proč oddán s ní jak na posměch,
by světem bloudil znaven
a statků Leonatových
i drahé choti zbaven,
své dobré Imogeny?

Sicilius. Proč dopustils, by Jachimo,
ten bídný vlášský svůdce,
mu srdce, mozek otrávil
v zlé žárlivosti muce,
že pohrzeným bláznem stal
se v rukách toho škůdce?

Druhý bratr. My proto z tišších krajů sem
jsme přišli v nepokoji:
náš otec, matka a my dva,
již za vlast padli v boji
za práva Tenantiova
a čest a věrnost svoji.

První bratr. Za Cymbelina Posthumus
též válčil mužnou pěstí;
proč, králi bohů, Joviši,
jsi odepřel mu štěstí
za služby ty a proměnil
vše jenom na bolesti?

Sicilius. Křišťálné okno otevři
a patř na zemské syny,
svým krutým hněvem nestíhej
rod čacký bez příčiny.

Matka. Ó Jove, syna strastí zbav,
neb není na něm viny.

Sicilius. Ó, z mramorových síní hled
a pomoz ubohému;
sic obviníme božství tvé
u skvoucích bohů sněmu.

Oba bratři. Ó pomoz, Jove! – Sice tam
jdem k soudu, a ne k tvému.

Jupiter *sestoupí v hromobití a blesku, sedě na orlu. Udeří perunem. Duchové padnou na kolena.*

Jupiter. Již netýrejte, stíny trpasličí,
náš sluch! – Kam troufáte si odvahou,
že hromovládce viníte, jenž ničí
oblačným bleskem vzpouru neblahou?
Pryč, elysejské stíny! – Na záhoně
si ležte nevadnoucích květných niv;

nač dbáte lidských losů? – Péče o ně
vám nepatří; – jsemť já jich pamětliv.
Já stíhám toho, kdo mé lásce bližším,
by sladší byla pozdní odměna;
vám svrženého syna opět zvýším:
znov šťasten bude; zkouška skončena.
Má hvězda vládla mu při narození,
v mém chrámu oddán byl. – Nuž, zmizte jen!
Zas budou s Imogenou usmíření
a šťastnější, čím víc byl nešťasten.
Hle, na prsa mu vložte tuto desku,
kde psáno vše, čím dál jej oblažím.
A nyní pryč! – A konec vašich stesků!
Ať jimi nepohnete hněvem mým.
Let, orle, zpět k mým sídlům křišťálným.
Vznáší se vzhůru.

Sicilius. On přišel v zahřmění; dech nebeský
čpěl sirou; svatý orel střemhlav slet,
jak chtěl by pařáty nás uchvátit;
však vystoupení bylo libější
nad rajské luhy. – Královský ten pták
si tříbí nesmrtelné perutě
a brousí zobák, jak by jeho bůh
byl potěšen.

Všichni. Dík tobě, Joviši!

Sicilius. Hle, mramorová dlažba semkla se;
on vstoupil pod svou střechu zářící.
Pryč! – Jeho velký rozkaz, při svém blahu,
již vykonati hledme bez průtahu.

Duchové zmizejí.

Posthumus (procitne). Ó spánku, byls mi dědem: zplodil jsi
mi otce; matku jsi mi utvořil
a bratry dva. – Však běda – marné snění!
Hned zesnuli mi, sotva narození;
a tak jsem procitnul. – Těch ubohých,
kdož důvěřují v přízeň velikosti
a sní jak já a probudivše se
nenajdou ničeho!⁹⁰ Zas mnohý bývá,
ač nehoden i aniž o tom snívá,
tou přízní zahrnut; – hle, tak já sám,
proč nevěda, list zlatý nalézám.
Což byly víly zde? – Aj, vzácná deska!
Jen nebuď, jak náš vystrojený svět,
svým šatem krásnější než to, co skrýváš;
kéž, nepodobně našim dvořanům,
tvůj obsah jest tak dobrý jak tvůj slib.

Čte.

„Až lvíče, samo sebe neznajíc, nalezne bez hledání a bude objato vzduchem lahodným; až
větve s mohutného cedru osekané, byvše mrtvy po mnoho let, opět oživnou, s kmenem
starým se spojí a svěže porostou, potom ukončí se strasti Posthumovy, Británsko bude
šťastno a pokvete v míru a hojnosti.“

Toť ještě sen neb látka taková,

již blázní němtají a nemyslí:
bud' obé, nebo nic; řeč nesmyslná
neb taková, již smysly rozluštit
jest nemožno. – Leč bud' to jakkoliv:
můj život podoben té hádance,⁹¹
a byt' jen proto, si ji uschovám.

Vystoupí žaláři.

Žaláři. Pojd'te, pane; jste na smrt hotov?

Posthumus. Více než připraven; hotov již dávno.

Žaláři. Jedná se o pověšení, pane; a jste-li hotov k tomu, jste náležitě připraven.

Posthumus. Budu-li tedy divákům po chuti, stojí příprava za řád.

Žaláři. Máte smutné účtování, pane. Ale je útěcha v tom, že nebudete již potahováni k žádnému placení, aniž se nadále musíte báti účtů hospodských, které nám činívají odchod tak smutným, jako příchod byl veselým. Vejdete div hlady nepadaje a odcházíte vrávoraje od přílišného zalévání žizně; zarmoucen proto, že jste příliš mnoho vydal, a zarmoucen proto, že jste si přílišně zavalil; měsíc i mozek prázdný; mozek tím těžší, čím pustěji v něm, a měsíc příliš lehký, protože jste ho tíže zbavil. A od takových nesrovnalostí teď budete mít pokoj. Ó, není nad lidumilnost grošové oprátky! – Sečte vám tisíce v mrknutí; není správnějšího dlužníka ani věřitele; vyrovná vše, co bylo, jest a bude; vaše hrdlo, pane, jest pérem, knihou i počítadlem; a tak to dojde k závěrku.

Posthumus. Já umru veseleji, než ty žiješ.

Žaláři. Pravda, pane; kdo spí, necítí bolení zubů; ale člověk, jenž by měl usnouti vaším spánkem a jemuž by kat pomáhal do postele, myslím, že by rád vyměnil místo s tímto svým komorníkem; neboť hleďte, pane, vy ani nevíte, jakou cestou půjdete.

Posthumus. Baže vím, příteli.

Žaláři. Tedy má vaše smrt v lebce oči; tak vyobrazenu jsem ji dosud neviděl. Bud' vás tedy musí někdo vésti, kdo říká, že tu cestu zná, nebo si budete vůdcem sám, ačkoli vím, že cesty neznáte, anebo necháte všeho hloubání být, ať už to vede kamkoliv: a jak se vám na konci poutě povede, nikdy se tuším nevrátíte, abyste komu pověděl.

Posthumus. Věř mi, brachu, nikomu nescházejí oči, aby ho vedly cestou, kterou jdu já, krom těch, kdož je zamhouří a užítí jich nechtějí.

Žaláři. Ne, to by byla nekonečná švanda, aby tak člověk užíval svých očí nejlépe k vidění na cestu slepoty! Jsem jist, že se na šibenici oči zamhouří.

Vystoupí Posel.

Posel. Sejměte mu okovy; doved'te vězně před krále.

Posthumus. Neseš dobrou novinu; volá mne na svobodu.

Žaláři. Tedy chci viset já.

Posthumus. A budeš potom volnější nežli žaláři; pro mrtvého není závor.

Odejde Posthumus a Posel.

Žaláři. Kdyby si tak někdo chtěl vzít za ženu šibenici a založit si rodinu malých šibeniček, jaktěživ neviděl jsem člověka, který by byl na to tak posedlý jako tenhle. Ale na mé dobré svědomí, i přesto, že je Říman, jsou ještě opravdovější lotrové, kterým se chce zůstat na živu, a jsou také mnozí, kteří umírají proti své vůli; a k těm bych patřil také já, kdybych byl jedním z nich. Přál bych si, abychom všichni byli jednoho smýšlení, a to smýšlení dobrého. Ó, byla by to pohroma na žaláři a na šibenice! Mluvím proti svému nynějšímu prospěchu, ale za své přání dostal bych místo výnosnější.

Odejde.

Scéna pátá

Stan Cymbelinův.

Vystoupí Cymbelin, Belarius, Guiderius, Arviragus, Pisanio, šlechtici, důstojníci a komonstvo.

Cymbelin. Vy stůjte po mém boku, kteréž bozi mi učinili trůnu ochránci.

Jen to mne rmoutí, že ten prostý muž,
jenž v boji vedl si tak rekovně
a v hadrech zlaté hávy⁹² zahanbil,
jenž nahou hrudí štítům kovaným
se stavil, nemůž býti nalezen.

Ten šťasten bude, kdo ho vynajde,
mou přízeň za štěstí-li pokládá.

Belarius. Tak rekovného ohně co jsem živ
jsem nezhled u takého chudáka;
tak skvostných činů u někoho, jenž
nic nesliboval nežli žebráctví
a pohled nuzácký.

Cymbelin. Ni zvěsti o něm?

Pisano. Byl hledán všude, mezi mrtvými
i živými a nikde po něm sledu.

Cymbelin. Žel, jeho odměny jsem dědicem;
(*k Belariovi, Guideriu a Arviragovi*) a vám ji přidám, kteří játry⁹³ jste
a mozkem, srdcem vlasti británské,
jež vámi živa. – Teď jest na čase
vás optati se, odkud jste; – nuž, mluvte.

Belarius. Jsme, pane, narozeni v Cambrii
a šlechtici; dál vychloubati se
by s pravdou nebylo ni skromno dost;
jen to dodávám, že jsme poctiví.

Cymbelin. Již poklekněte. – Jako rytíři
na poli bitvy zase povstaňte.
Své osoby vás činím průvodci
a všemi hodnostmi vás opatřím,
jež přiměřeny stavu vašemu.

Vystoupí Cornelius a dvorní dámy.

Z těch tváří hledí chvat. – Proč zdravíte
nám naše vítězství tak truchlivě?
Spíš vypadáte jako Římané
než britští dvořané.

Cornelius. Zdar, velký králi!
Bych ztrpčil tvoje štěstí, zprávu nesu,
že královna jest mrtva.

Cymbelin. Komu hůře
než lékaři by slušela ta zvěst? –
Však vím, že lékem život prodloužit
jest sice možno, ale přece smrt
též vezme lékaře. – Jak skonala?

Cornelius. Tak hrůzně, jako žila: v šílenství;
jsouc kruta k světu, krutě skončila.
Co vyznala, chci s vaším dovolením
vám povědít; a tyto její dámy
mne ze lži trestat mohou, chybím-li;
neb stály u ní slzy roníce,
když zemřela.

Cymbelin. Mluv.

Cornelius. Nejprv doznala,
co živa že vás nemilovala;
že měla ráda pouze velikost,
jíž vámi nabyla, a nikdy vás;
že jenom vaši hodnost královskou
si vzala, byla trůnu manželkou,
vás samého však nenáviděla.

Cymbelin. Jen jí to mohlo býti vědomo;
a kdyby mrouc to byla neřekla,
ni s jejích rtů bych tomu nevěřil.
Dál.

Cornelius. Vaše dcera, k níž tak upřímnou
a láskyplnou tak se stavěla,
že byla štírem oku jejímu;
jen její útěk tomu zabránil,
že nevzala jí život otravou.

Cymbelin. Ó lstivý d'áble! – Komu zbadati
lze srdce ženské? – Ještě toho víc?

Cornelius. Víc, pane můj, a ještě horšího.
Jak přiznala se, uchystala vám
jed vražedný,⁹⁴ jenž požit, po minutách
by trávil život, vlekle, po coulech
vás užiraje. Zatím hodlala,
bdíc při vás, plačíc, ošetřujíc vás
a celujíc, tím zdáním získat vás;
a jak tak byl jste jedem oslaben,
vás přimět, byste syna jejího
zval trůnu dědicem. Však podivné
když jeho zmizení jí zkřížilo
ty plány, připravilo zoufalství
jí o stud; a tak nebem zhrdajíc
i lidmi, zjevila své úklady,
jen toho litujíc, že vše to zlo,
jež chystala, se skutkem nestalo;
tak vypustila duši zoufajíc.

Cymbelin. Vy, její družky, jste to slyšely?

Dámy. My slyšely to, pane královský.

Cymbelin. Mé oči na tom viny nemají,
vždyť byla krásná; ani ucho mé,
jež její lichocením slýchalo,
ni srdce, které domnívalo se,
že jest, čím zdá se; býval by to hřích
jí nevěřit. Však ty, ó dcero má,
říc můžeš, jak jsem pošetilý byl,
a dosvědčilas to svým soužením.
Kéž nebesa to všechno napraví!

Vystoupí Lucius, Jachimo, Hadač a jiní římsští zajatci v průvodu strážce; za nimi

Posthumus a Imogena.

Ted' nejdeš, Gaie, žádat poplatek;
ten Brity vyškrtnut, ač se ztrátou
tak mnohých reků. Jejich pokrevní
nás žádali, jich duše statečné

by usmířeny byly pobitím
všech našich zajatých; já přivolil;
a tak již dbejte svého osudu.

Lucius. Změň válečných buď, pane, pamětliv:

den dnešní přál vám pouze náhodou;
nám kdyby bylo štěstí přálo dnes,
my s chladnou krví našim zajatým
tak bychom nehrozili ocelí.
Leč chtějí-li tak bozi, aby nic
krom našich životů nám nemohlo
být výkupným, – tak buď; nám dostačí,
že Říman s římským srdcem umírá:
Augustus živ, a nezapomene.

To pro svou osobu. – O jednu věc
vás jenom prosím: hoch můj, rodem Brit,
buď vámi za výkupné ušetřen:
neb nikdy pánu panoš nesloužil
tak milý, příčinnivý, úslužný,
tak něžný ve všem, věrný, dovedný
a žensky pečlivý; ať jeho ctnost
se k této mojí prosbě připojí,
již Vaše Milost ani nemůže,
ač smělym zdám se být, mi odepřít.
On z Britů neublížil nikomu,
ač sloužil Římanům; jej zachraňte
a více žádné krve nešetřte.

Cymbelin. Kdes jistě jsem ho viděl; jeho tvář

mi známa. – Hochu, tys do přízně mé
se vehleděl a můj jsi; nevím jak
ni proč to povídám: Buď, hochu, živ.
Ne, pánu svému neděkuj, – buď živ!
A od Cymbelina si vyžádej,
co jen si přeješ; – vše, co srovnává se
s mou štědrostí a stavem tvým, buď tvé:
i kdybys prosil o zajatého
z těch nejpřednějších.

Imogena. Díky pokorné.

Lucius. Můj dobrý hochu, já tě nežádám,
bys o můj život prosil; přec však vím,
že chceš to učiniti.

Imogena. Ne, ach, ne!
Mně zcela jiný úkol nastává.

Hledí na Posthuma.

Věc vidím hořčí, než je sama smrt;
svůj život, dobrý pane, musíte
sám nějak ochránit.

Lucius. Hoch odmítá
a opouští mne, vysmívá se mi. –
Ó bláhov ten, kdo dívčím na vrtochu
si zakládá a na věrnosti hochů!
Proč jest tak vyjeven?

Cymbelin. Co, hochu, chceš?

Co mžik tě víc mám rád; víc rozmýšlej,
co nejlepšího sobě vyžádat.
Znáš toho, na něhož se díváš tak?
Chceš, aby žil? – Je pokrevný, tvůj přítel?

Imogena. Jest Říman; mně ne více pokrevný,
než já jsem Vaší Milosti; ač já,
byť tady zrozen co váš poddaný,
jsem bližší vám.

Cymbelin. Proč naň tak pohlížíš?

Imogena. To svěřím pouze vám, když ráčíte
mi dopřát sluchu.

Cymbelin. Ano, od srdce
a bedlivě tě vyslechnu. – Tvé jméno?

Imogena. Fidelio.

Cymbelin. Tys dobrý hoch; můj panoš;
tvým pánem budu; pojd', mluv bez rozpaků.
Cymbelin a Imogena rozmlouvají stranou.

Belarius. Či z mrtvých vstal ten jinoch?

Arviragus. Zrnko písku
se více nepodobá druhému
jak jemu růžový ten milý hoch,
jenž zemřel nám a byl Fidelio.
Co myslíš ty?

Guiderius. Týž mrtvý, znovu živ.

Belarius. Již ticho; hled'te, nevšímá si nás,
a dosti toho; člověk člověku
být může podoben; jsem bezpečen,
že kdyby on to byl, by zajisté
byl na nás promluvil.

Guiderius. Vždyť mrtvého
jsme viděli.

Belarius. Jen ticho; sečkejme.

Pisanio (*stranou*). To jest má kněžna; teď, když na živu,
ať k zlu či dobru vše se obrátí.
Cymbelin a Imogena postoupí kupředu.

Cymbelin. Pojd', vedle mne se postav; žádost svou
rci nahlas. (*K Jachimovi*) Pane, blíže přistupte;
a odpovězte tomu hochovi,
a přímo; sic, při naší velikosti
a její moci, která naší ctí,
se pravda krutou mukou odvěje
od prolhanosti. – Nuže, promluv naň.

Imogena. Má prosba jest, by šlechtic pověděl,
kdo mu ten prsten dal?

Posthumus (*stranou*). Co po tom jemu?

Cymbelin. Ten diamant, co máte na prstu,
jak jste se k němu dostal? – Povězte.

Jachimo. Spíš bys mne mučit měl, bych smlčel to,
co vysloveno, tebe umučí.

Cymbelin. Jak – mne?

Jachimo. Jsem rád, že nutíš mne, bych řek,
co tajit jest mi trýzní. – Padouštvím

jsem dostal prsten; Leonatův byl,
jež vyhostils a nad nějž (tobě víc
to musí býti trapno nežli mně)
muž šlechetnější nežil pod nebem.
Chceš, králi, více o tom uslyšet?

Cymbelin. Co k věci náleží.

Jachimo. Vzor andělský,⁹⁵

tvá dcera, na kterou když vzpomenu,
mi srdce krvácí a proradný
můj duch se hrozí... Odpust' – omdlévám.

Cymbelin. Má dcera! Co víš o ní? Vzpamatuj se; –

spíš chci, bys žil do vůle přírody,
než umřel, aniž uslyšel bych víc.
Hled' vzbudit se a mluv.

Jachimo. Kdys – nešťasten

byl zvon, jenž udeřil tu hodinu! –
to bylo v Římě – proklet buď ten dům! –
a při hostině⁹⁶ – ó kéž jídla tam
vše otrávena, nebo aspoň ta,
jež já nes k ústům! – dobrý Posthumus
– co říkám dobrý? Příliš dobrý na to,
než aby mezi lidmi zlými dlel,
a nejlepší i mezi nejlepšími –
tam seděl truchliv, poslouchaje nás,
jak chválili jsme ženy italské:
tu pro krásu, jež nuznou činila
i chloubu nejlepšího řečníka, –
tu pro postavu, před níž ochromlou
se zdála socha štíhlé Minervy
i Venuše, jež povznešeny jsou
nad časnou přírodu; tu pro ducha,
ten souhrn všech dokonalostí,
jež muže k ženě láskou poutají,
a pro ty vděky – srdcí udice⁹⁷ –,
jež bijí v oči –

Cymbelin. Jsem jak na ohni;
dál, k věci.

Jachimo. Příliš záhy dovíš se,
co tebe zarmoutí. – Ten Posthumus,
v své lásce kníže a též milován
od ženy královské, teď promluvil;
a nezlehčuje těch, jež chválili jsme
– v tom umírněný byl jak sama ctnost –,
své paní obraz jal se líčiti,
jenž stvořen jeho rty a napotom
i duchem jimi nadán, vynik tak,
že buď se zdála chloubná naše řeč
být řečí o kuchtách, anebo my
– tak skvělé bylo jeho líčení –
jsme byli nevýmluvní hlupáci.

Cymbelin. Ne, ne – jen k věci.

Jachimo. Cudnost vaší dcery, –

tím začíná to, – mluvil o ní tak,
jak bujné sny by měla Diana
a chladnou byla ona jediná.
Já, bídník, bral tu chválu v pochybnost
a vsadil zlato proti klenotu,
jež nosil na svém prstu poctivém,
že svodem jeho lůžka dosáhnu
a cizolože s ní jej vyhraju.
On, věrný rytíř, tolik důvěry
v ctnost její maje, jak jsem opravdu
ji věrně shledal, prsten v sázku dal;
což s karbunkulem kola Foebova
by též byl učinil, a bez obav,
i kdyby bylo šlo o celý vůz. –
Teď chvátám do Británska za svým cílem;
snad u dvora mne máte v paměti,
kde vaše cudná dceř mne naučila,
jak velký rozdíl mezi láskou jest
a hříšností. Tak zchlazen v naději,
ne prahnutí, můj mozek italský
ve vašem nezchytralém Británsku
se jal co nejpodleji osnovat
plán, jenž mé věci prospěl výborně.
A zkrátka, úklad podařil se tak,
že vrátil jsem se domů s takovým,
ač klamným svědectvím, jež stačilo,
by čacký Leonatus sešilel.
Tak, zraniv jeho víru v její ctnost
tím oním dokladem, tu čalouny
a malby popisuje v ložnici,
tu ukazuje tento náramek
– jak lstivě nabytý! –, ba udav mu
i skryté znaménko na jejím těle,
jsem toho docílil, že nemohl
než uvěřit, že pouto její cti
je strháno, a základ vyhrál já.
A nato – zrovna jak bych viděl jej –

Posthumus (*vystoupí kupředu*). Žeť vidíš, vlašský d'áble! – Běda mi!

Já lehkověrný bloud, vrah nad vrahy
a zloděj, vše, čím zvou se padouši,
již byli, jsou a budou! Oprátku
neb nůž neb jed mi někdo podejte,
kdo soudce spravedlivý. Králi, ty
pro mučitele pošli vybrané:
jsemť já to, který každou ohavnost,
jež hyzdí zemi, činím šlechetnou,
neb horší jsem jich všech. Jsemť Posthumus,
jenž zavraždil tvou dceř; – ne, podle lhu! –
jenž kázal, aby padouch menší mne,
vrah svatokrádežný to učinil.
Chrám ctnosti byla ona, ba ctnost sama!
Plij, kamenuj mne, blátem po mně házej,

štvi psy, by na mne městem štěkali;
kde který zlosyn, zván buď Posthumus,
a jeho padoušství ať menším sluje!
Ó Imogeno, moje královno,
můj živote, má ženo, Imogeno,
ó Imogeno!

Imogena. Slyšte, pane, slyšte! –

Posthumus. Což je to tady na divadle hra?

Zde, páže všetečné, tvá úloha.

Udeří ji;⁹⁸ ona klesne.

Pisanio. Ó pomoc, páni! Má i vaše kněžna!

Můj pane, Posthume, vy Imogenu
jste zabil teprv nyní. Pomoc, pomoc!

Má vzácná kněžna!

Cymbelin. Což se točí svět?

Posthumus. Proč vrávorám?

Pisanio. Má paní, vzbud'te se!

Cymbelin. Když tomu *tak* jest, bozi usmrtit
mne chtějí zdrcující radostí.

Pisanio. Jak jest vám, kněžno má?

Imogena. Ó, jdi mi z očí!

Tys dal mi jedu; muži zákeřný,
pryč! Nedýchej, kde stojí knížata.

Cymbelin. Hlas Imogenin!

Pisanio. Kněžno, bohové

ať udeří mne bleskem sirnatým,
když nemyslil jsem, že v té krabici,
již dal jsem vám, je drahocenný lék;
dar královnin to byl.

Cymbelin. Zas nová věc?

Imogena. Mne otrávil to.

Cornelius. Ó bohové!

Já jednu věc vám říci zapomněl,
k níž také přiznala se královna
a která zjistí tvoji poctivost:
„Když dá Pisanio,“ tak pravila,
„své paní to, co jako vzácný lék
jsem dala jemu, poslouží jí tak,
jak já bych kryse chtěla posloužit.“

Cymbelin. Co znamená to? – Mluv, Corneliu!

Cornelius. Můj pane, velmi často královna

mne žádala, bych namíchal jí jed,
vždy předstírajíc, že chce ukojit
svou vědychtivost, tvory ničemné
jen otravujíc, jako kočky, psy,
jichž nikdo necení. Já, maje strach,
že její cíl jest nebezpečnější,
směs upravil jí, která požitá
hned staví každý úkon života;
leč zakrátko se všechno ústrojí
zas k přirozené službě navrátí.

Či požila jste toho?

Imogena. Zajisté;
neb mrtva byla jsem.

Belarius. To, synové,
nás v omyl vedlo.

Guiderius. A toť opravdu
Fidelio.

Imogena (*k Posthumovi*). Proč věrnou ženu svou
jsi odstrčil? Teď sobě pomysli,
žes na skále,⁹⁹ a odvrhni mne zas.
Obejme jej.

Posthumus. Zde, duše moje, vis jak ovoce
tak dlouho, dokud neuschne ten strom!¹⁰⁰

Cymbelin. Má krvi,¹⁰¹ dítě mé! – Což já mám být
v tom ději jenom tupým divákem?
Mně ani slova?

Imogena (*poklekne*). Požehnání, otče!

Belarius (*k Arviragovi a Guideriovi*). Že hocha toho milovali jste,
teď chápu; byloť k tomu příčiny.

Cymbelin. Mé slzy kanoucí ať kropí tebe
jak voda svěcená. – Ó Imogeno,
tvá matka zemřela.

Imogena. Žel, otče můj.

Cymbelin. Ó, byla zlá; a její vinou jest,
že shledáváme se tak podivně.
Syn její zmizel, nevím jak a kam.

Pisano. Teď, králi můj, když spadl ze mne strach,
vám zjevím pravdu celou. Kněžic Cloten,
když moji paní pohřešovali,
meč vytrasiv se na mne obořil,
a pění z úst, se bohy zaklínal,
že bude to má okamžitá smrt,
když neřeknu mu, kam se poděla.
Já náhodou měl padělaný list
od svého pána v kapse při sobě.
Tam dočetl se, aby hledal ji
kdes v horách milfordských. Jak šílený
a v šatech mého pána, kteréž byl
si na mně vynutil, tam o překot
se vydal s nečistými úmysly
a zaklínaje se, že poruší
mé paní čest. – Co potom s ním se dělo,
mně známo není.

Guiderius. Konec dopovím;
já zabil ho.

Cymbelin. To nedopouštěj bůh!
Já nechtěl bych, za zdatné činy své
bys krutý ortel vynutil mi z úst;
cos řekl, chrabrý june, odvolej.

Guiderius. Já řekl to a také vykonal.

Cymbelin. Byl kníže.

Guiderius. Ano, velmi surový;
na mne se neknížecky obořil,

neb řečí dráždil mne, jež byla by
mne popudila moře udeřit,
tak kdyby bylo na mne zařvalo;
já hlavu uťal mu a rád jsem tomu,
že on tu nestojí, by řekl to
o hlavě mé.

Cymbelin. Mně od srdce tě žel;
tvůj vlastní jazyk tebe odsoudil
a našim zákonům jsi propadl;
ty umřeš.

Imogena. Já jsem domnívala se,
že bezhlavý ten muž jest manžel můj.

Cymbelin. Již svažte viníka a odved'te
jej z naší přítomnosti.

Belarius. Zadrž, králi!
Ten muž jest lepší než ten zabitý;
tak dobrého jest rodu jak ty sám
a více služeb tobě prokázal,
než celá rota takých Clotenu
si utržila jizev pro tvou věc.
(*K strážím*) Těch paží nechte, neboť k okovům
se nezrodily.

Cymbelin. Starý vojíne,
chceš odčiniti vše ty zásluhy,
za něž jsi ještě nevzal odměny,
a vydati se hněvu našemu?
Jak to, – že rodu vzácného jak náš?

Arviragus. V tom příliš daleko se odvážil.

Cymbelin. Ty zemřeš za to.

Belarius. Zemřem všichni tři;
však dokážu, z nás dva že dobří jsou,
jak jsem to řekl. – Nyní, synové,
cos musím zjevit nebezpečného
mně samému, však blahého snad vám.

Arviragus. Tvé nebezpečí také naše jest.

Guiderius. A naše blaho jeho.

Belarius. Budiž tedy.
Měls – dovol, králi, – poddaného kdys,
jenž jménem svým se zval Belarius.

Cymbelin. Co o něm? Zrádce byl; jest vyhnanec.

Belarius. Ba takto sestárnul, muž vyhnaný;
proč zrádce, nevím.

Cymbelin. Pryč s ním; celý svět
jej nezachrání.

Belarius. Ne tak zhorka; dřív
mi zaplať za výchovu synů svých;
byť vše zas propadlo v týž okamžik,
co dostanem to.

Cymbelin. Výchovu mých synů!

Belarius. Jsem příliš drsný, smělý; poklekám:
než vstanu, chci své dívky povýšit;
jich otce starého pak nešetří.

Můj velký pane, tito rytířští
dva jinoši, kteří mne otcem zvou
a myslí, že jsou moji synové,
mně nepatří; jsou dítky ledví tvých
a krev tvé krve.

Cymbelin. Jakže! – Dítky mé?

Belarius. Tak jistě jako svého otce ty.

Já, starý Morgan, jsem Belarius,
jejžs druhdy vyhnal; jenom vůle tvá
mou byla vinou, trestem, zradou mou;
jen že jsem trpěl, jsem ti ublížil.

Ty králevice – neboť jimi jsou –
jsem vychovával za těch dvacet let,
je vyučuje v oněch uměních,
jež znají, podle vlastní možnosti,
– a moje vzdělání Tvá Milost zná.

Jich obou pěstounka, Eurifile,
již za tu krádež za ženu jsem pojal,
unesla dítky po mém vyhnání.

Já měl ji k tomu, za to trestán byv,
co učinil jsem teprv později:
trest za věrnost mne k zradě podnítil
a jejich ztráta, čím tě hnětla víc,
tím více pudila mne k úmyslu
je unést. Však, pane vznešený,
zde máš své syny; a já ztrácím v nich
své nejmilejší druhy na světě.

Necht' požehnání s klenby nebeské
jim jako rosa sprchá na hlavy,
neb hodni jsou, by do oblohy té
jak samy hvězdy byli vsazeni.

Cymbelin. Ty mluvíš s pláčem. Služba, kterou jste

vy tři mi prokázali, divna víc
než to, co vypravuješ. Ztratil jsem
své dítky; jsou-li jimi tito zde,
dvou lepších synů nelze mi si přát.

Belarius. Jen ještě chvíli mějte strpení:

ten jinoch zde, jež zovu Polydor,
jest vzácný králevic Guiderius;
zde ten, můj Cadwal, jest Arviragus,
váš mladší princ; on, pane, zahalen
byl v pláštík práce podivuhodné,
jež vlastní rukou matka královská
proň vyšila a který na důkaz
vám mohu přinést.¹⁰²

Cymbelin. Guiderius

měl na své šíji od narození
znak hvězdy krvavé, jenž údivem
nás plnil všechny.

Belarius. Tady stojí on

a dosud má tu pečeť na sobě,
již darovala moudrá příroda,

by nyní vydala mu svědectví.

Cymbelin. O, co že jsem? Či matkou dítek tří?

Nižádná matka po porodu tak
se netěšila. Buďte žehnání;
a ze svých okruhů tak podivně
se vymknuvše, od této chvíle dál
v nich pevně vládněte. – Ó Imogeno,
tím pozbyla jsi svého království.

Imogena. Ne, otče, světů dvou jsem nabyla.

Ó drazí bratři, jak jsme se to sešli?
Ó nikdy neříkejte mi, že jsem
vám pravdu nemluvila: zvali jste
mne bratrem a já sestrou byla jsem;
já bratry zvala vás, a byli jste.

Cymbelin. Již jste se někdy sešli?

Arviragus. Tak, můj pane.

Guiderius. A milovali se hned v první mžik
a stále, dokud nemyslili jsme,
že mrtev jest.

Cornelius. Tou dávkou od královny.

Cymbelin. Ó vzácný pude! Kdy že vyslechnu

vše úplně? – Ten bouřný nával zpráv
má tolik různých větví pobočných,
že rozeznat je bude bohatstvím.¹⁰³
Kde, jak jsi žila? – A kdy do služeb
jsi přišla k zajatému Římanu?
Jak od svých bratří jsi se odloučila,
kde ponejprv se s nimi shledala?
Proč ode dvora prchla jsi a kam?
Na všechno to a do bitvy co vedlo
vás tři, a ještě mnoho jiného
bych měl se tázat s všemi podrobnostmi,
krok za krokem; leč místo ani čas
teď nehodí se k dlouhým dotazům.
Hle, k Imogeně jako přikotven
jest Posthumus; a ona, podobna
tichému blýskání, jen upírá
zrak naň, své bratry, mne a svého pána,
co ozařuje plnic radostí,
již každý navrací svým způsobem.
A nyní tato místa opusťme
a plňme chrámy dýmem obětním.

(*K Belariovi*) Tys bratr můj a navždy zůstaneš.

Imogena. A mně jste druhým otcem, jenž mne sílil,
bych tuto blahou chvílí spatřila.

Cymbelin. Vše plesá radostí, krom zajatých;
ať radují se těž, neb účastni
se také stanou štěstí našeho.

Imogena (*k Luciovi*). Můj dobrý pane, přec vám posloužím.

Lucius. Buď šťastna!

Cymbelin. Onen voják ztracený,
jenž v boji vedl si tak rekovně,

teď překrásně by patřil mezi nás,
by zdobil naši vděčnost královskou.

Posthumus. Já, pane, jsem ten vojín, jenž ty tři
v boj doprovázel nuzně vystrojen,
jak shodovalo se to s úmyslem,
jež měl jsem tenkrát. Že já to byl,
mluv, Jachimo; já k zemi srazil tě
a moh tě zabít.

Jachimo (*kleká*). Na zemi jsem zas;
však nyní shýbá těžké svědomí
má kolena jak tenkrát síla tvá.
Můj život vezmi, o to prosím tě,
jež tolikrátě tobě dluhuji;
však prsten vezmi dřív a náramek
té nejvěrnější kněžny, která kdy
slib lásky přísahala.

Posthumus. Nekrekej;
má všechna moc, již držím nad tebou,
jest, bych tě ušetřil, a všechnen hněv,
bych odpustil ti. – Žij a s jinými
dál jednej lépe.

Cymbelin. Ortel šlechetný!
Od svého zetě chcem se učiti
být velkomyslnými. Odpuštění
buď všem.

Arviragus. Vy, pane, jste nám pomáhal,
jak byste vskutku chtěl nám bratrem být;
teď radujem se, že jím jste.

Posthumus. Váš sluha. –
Můj dobrý římský pane, zavolejte
sem svého hadače; neb jak jsem spal,
mně zdálo se, že velký Jupiter
se ukázal mi sedě na orlu
a kromě toho jiná zjevení
mých pokrevných; a když jsem procitnul,
tu tabulku jsem našel na prsou,
jež těžkým obsahem tak znesnadňuje
vše porozumění, že nemohu
si smyslu vybrati; – ať ukáže
své umění a význam vyloží.

Lucius. Filarmonie!

Hadač. Zde, dobrý pane můj.

Lucius. Zde čti a pověz, co to znamená.

Hadač (*čte*). „Až lvíče, samo sebe neznajíc, nalezne bez hledání a bude objato vzduchem
lahodným; až větve s mohutného cedru osekané, byvše mrtvy po mnoho let, opět oživnou,
s kmenem starým se spojí a svěže porostou, potom ukončí se strasti Posthumovy,
Británsko bude šťastno a pokvete v míru a hojnosti.“

Ty, Leonate, jsi tím lvíčetem,
neb vhodné tvého jména složení,
jsouc Leo-natus, tolik znamená.

(*K Cymbelinovi*) Vzduch lahodný tvá ctnostná dcera jest;
my zvem to: *mollis aër*; „*mollis aër*“

jest *mulier*¹⁰⁴ tvá nejvěrnější choť,
jež právě nyní, a to doslova
dle věštby, neznána a nehledána,
lahodným ovzduším tě objala.

Cymbelin. Tak zdá se býti.

Hadač. Cedr mohutný,
královský Cymbeline, značí tebe,
a osekané větve syny tvé,
již, uneseni od Belaria,
po mnohá léta jmíni za mrtvé
a nyní oživli, by spojili se
s tím cedrem velebným, jehožto rod
Británsku mír a hojnost slibuje.

Cymbelin. Náš mír ať počne. – Gaie Lucie,
ač zvítězili jsme, my Caesarovi
se podrobujeme a římské říši,
jim slibujícíce tribut obvyklý,
jež neplatit zlá naše královna
nám radila; v své spravedlnosti
ji těžká ruka nebes postihla
i její rod.

Hadač. Zpod prstů vyšších mocí
zní harmonie míru tohoto.
Tak ono vidění, jež Luciovi
jsem zjevil předtím, nežli vzplanula
ta bitva ještě skoro nezchladlá,
v to okamžení naplňuje se:
neb římský orel na svých perutích
se vzhůru vznášel z jihu na západ
a menšil se, až zmizel docela
v slunečných paprscích; což znamená,
že orel knížecí, náš velký Caesar,
svou láskou sjednotí se nanovo
se zářným Cymbelinem, který svítí
zde na západě.

Cymbelin. Vzdejme chválu bohům;
a kadeřavý dým ať vznáší se
jim v chřípě z našich svatých oltářů.
Ten mír buď zvěstován všem poddaným.
Již na pochod. Ať římský prapor vlaje
a britský ve společném přátelství.
Tak potáhneme městem Ludovým,
a v chrámu velikého Joviše
mír tento potvrdivše, slavnostmi
jej zpečetíme. Vzhůru, na pochod!
Ba, nikdy dřív, než s rukou krev se smyla,
se mírem takým válka neskončila.

Odejdu.